

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Gemeente Kuurne **Kerkenbeleidsplan**

Januari 2025, Kerkenbeleidsplan Kuurne

Colofon

Dit document is een publicatie van:
Intercommunale Leiedal
President Kennedypark 10 - BE-8500 Kortrijk
T +32 56 24 16 16 - www.leiedal.be
info@leiedal.be

Ontwerpers:
Joran Lombahe
Fien Coysman

Opdrachtgever:
gemeente Kuurne

De Burgemeester:
Francis Benoit

De voorzitter Gemeenteraad:
Chris Delneste

De Algemeen Directeur:
Els Persyn

Goedkeuring Kerkenbeleidsplan Kuurne

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Kuurne:

- De Sint-Michielskerk, Marktplein 2, 8520 Kuurne
- De Sint-Pieterskerk, Sint-Michielsweg z/n, 8520 Kuurne, Sint-Pieter
- De Sint-Katharinakerk, Sint-Katrienplein 11, 8520 Kuurne, Sente

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Kuurne, het centraal kerkbestuur van Kuurne en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Brugge op xx maand 2025
- door de gemeenteraad van de gemeente Kuurne op xx maand 2025

Deze oefening is het gevolg van een antwoord op de verplichting vanuit eredienstendecreet om tegen 2025 een actueel kerkenbeleidsplan te hebben. In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elk kerkgebouw afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een omschrijving van het actueel gebruik en de actuele functies. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

Inhoudsopgave

1.	Methodiek.....	6
1.1.	Verzamelen van gegevens	6
1.2.	Overleg en discussie	6
1.3.	Informatie- en participatiemoment	6
1.4.	Opmaak ontwerp kerkenbeleidsplan	7
1.5.	Vaststellen als beleidsdocument	7
2.	Fiche per kerkgebouw.....	8
2.1.	Situering Kerkgebouwen	8
2.2.	Sint-Michielskerk	9
2.3.	Sint-Pieterskerk	23
2.4.	Sint-Katharinakerk	39
3.	Naar een toekomst.	53
3.1.	Mogelijke toekomsttrajecten	53
3.2.	Pastoraal plan	55
3.3.	Gedragen lange termijnvisie op het toekomstig gebruik en functie	56
3.4.	Maatschappelijke waarde	57
3.5.	Plan van aanpak: Hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	60
4.	Vervolg.	62
5.	Bibliografie.....	63

1. Methodiek

De gemeente Kuurne nam de Intercommunale Leiedal onder de arm om de opmaak van het kerkenbeleidsplan te begeleiden. De intercommunale Leiedal werkte een plan van aanpak uit voor het kerkenbeleidsplan bestaand uit onderstaande onderdelen:

- Verzamelen van gegevens
- Overleg en discussie
- Informatie- en participatiemoment
- Opmaak ontwerp kerkenbeleidsplan
- Vaststellen als beleidsdocument

1.1. Verzamelen van gegevens

Een essentiële stap voor de opmaak van een kerkenbeleidsplan is een basisinventaris van de kerkgebouwen waarvoor een grote hoeveelheid gegevens werd verzameld. Dit omvat informatie over de gebouwen zoals bouwplannen, administratieve gegevens, inspectierapporten van monumentenwacht en een omschrijving van de erfgoedwaarde. Het gebruik werd ook in kaart gebracht aan de hand van cijfers over het aantal bezoekers aan de kerk en de erediensten die er plaatsvonden. Gegevens over de ligging van de kerk in de gemeente en zijn directe omgeving werden ook opgenomen. Al de cijfergegevens dateren van de periode 2016-2022, waarbij de cijfers van 2019 als referentie zijn genomen om een representatief beeld van vóór de coronaperiode (2020-2022) te geven. Bij de verwerking van de gegevens waren de cijfers van 2023 nog niet beschikbaar (periode na corona).

1.2. Overleg en discussie

Tijdens de opmaak van het kerkenbeleidsplan werd regelmatig overlegd met de stuurgroep. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de drie kerkfabrieken, de pastoor, vertegenwoordiger(s) van het centraal kerkbestuur en het parochieteam. Vanuit de burgerlijke overheid sloten de bevoegde schepenen en ambtenaren aan. De stuurgroep heeft onder andere mee informatie aangeleverd over de kerken, hun visie op de kerkgebouwen gedeeld en feedback gegeven op het proces. Deze gesprekken werden doorheen het traject gevoerd, met bijeenkomsten in mei 2023, verschillende momenten in 2024 en de eerste helft van 2025.

Verder in het proces vonden ook overleggen plaats met andere actoren. Het beheer van de Sint-Katharinakerk wordt gedeeld met de stad Kortrijk en de gemeente Lendeledede. De vooropgestelde visie werd ook met hen afgetoetst. Daarnaast werd er een infoavond georganiseerd voor de ruimere bevolking. Deze verschillende overleggen hebben als doel ervoor te zorgen dat het beleidsdocument 'Kerkenbeleidsplan Kuurne' een breed gedragen toekomstvisie bevat.

1.3. Informatie- en participatiemoment

Een eerste gedeelde visie van kerkbestuur en gemeente op de toekomstige bestemming van de kerken werd aan de ruimere bevolking meegedeeld tijdens een infomoment met participatie op 25 juni 2024. Hieronder het verloop van dit inspraakmoment:

- Welkomstwoord en inleiding door Schepenen Willem Vanwynsberghe over de aanleiding voor een Kerkenbeleidsplan voor Kuurne
- Wat is een kerkenplan
- Procesverloop Kerkenbeleidsplan Kuurne
- Korte toelichting over de inhoud van de kerkenfiches
- Toelichting vooropgestelde gezamenlijke toekomstvisie vanuit de kerkelijke overheid en gemeentelijke overheid

- Mogelijkheid tot participatie aan infotafels

Naast de introductie van de voorlopige bestemmingsvisie werd tijdens het inspraakmoment aan de aanwezigen gevraagd welke activiteiten in de kerken zouden kunnen plaatsvinden naast de erediensten als vaste of occasionele gebruiker. Na de plenaire toelichting konden mensen ter hoogte van twee tafels vrijblijvend bijkomend informatie krijgen of hun mening achterlaten. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen de vooropgestelde toekomstvisie van de kerken: valorisatie en nevenbestemming in ruimte (gedeeld gebruik). Er werden voorbeelden van activiteiten in een kerkgebouw getoond om mogelijkheden te verbeelden. Voorkeuren, bedenkingen of visies konden de inwoners mondeling meegeven of opschrijven op een post-it en kleven bij de desbetreffende kerk.

Daarnaast werd vanaf het inspraakmoment een invulformulier verspreid met een bevraging waarin inwoners hun stem en toekomstideeën konden delen. Deze formulieren konden zowel digitaal als fysiek ingevuld worden gedurende 2,5 weken. De fysieke exemplaren waren beschikbaar in alle drie de kerken en het gemeentehuis.

1.4. Opmaak ontwerp kerkenbeleidsplan

Het kerkenbeleidsplan bestaat uit twee onderdelen en is opgesteld conform artikel 33 / 2 van het Eredienstendecreet. Het eerste deel bevat drie fiches die per kerk de belangrijkste gegevens samenvatten, zoals de identificatie, beschrijving, situering in de omgeving, en het huidige gebruik en functie van elk gebouw. Deze fiches zijn gestructureerd op basis van de richtlijnen uit de inspiratienota voor kerkenbeleidsplannen van 22 februari 2017, aangevuld met het sjabloon voor kerkenbeleidsplannen van 2023, opgesteld door PARCUM vzw (erkend museum en expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur) en het Platform Toekomst Parochiekerken.

Het tweede deel van het plan omvat een onderbouwde visie op het toekomstige gebruik en de functie van de betrokken kerken, inclusief een plan van aanpak voor de realisatie van de toekomstige bestemming: valorisatie, medegebruik, nevenbestemming of herbestemming.

Het ontwerp van het kerkenbeleidsplan werd voorgesteld aan de stuurgroep voor feedback.

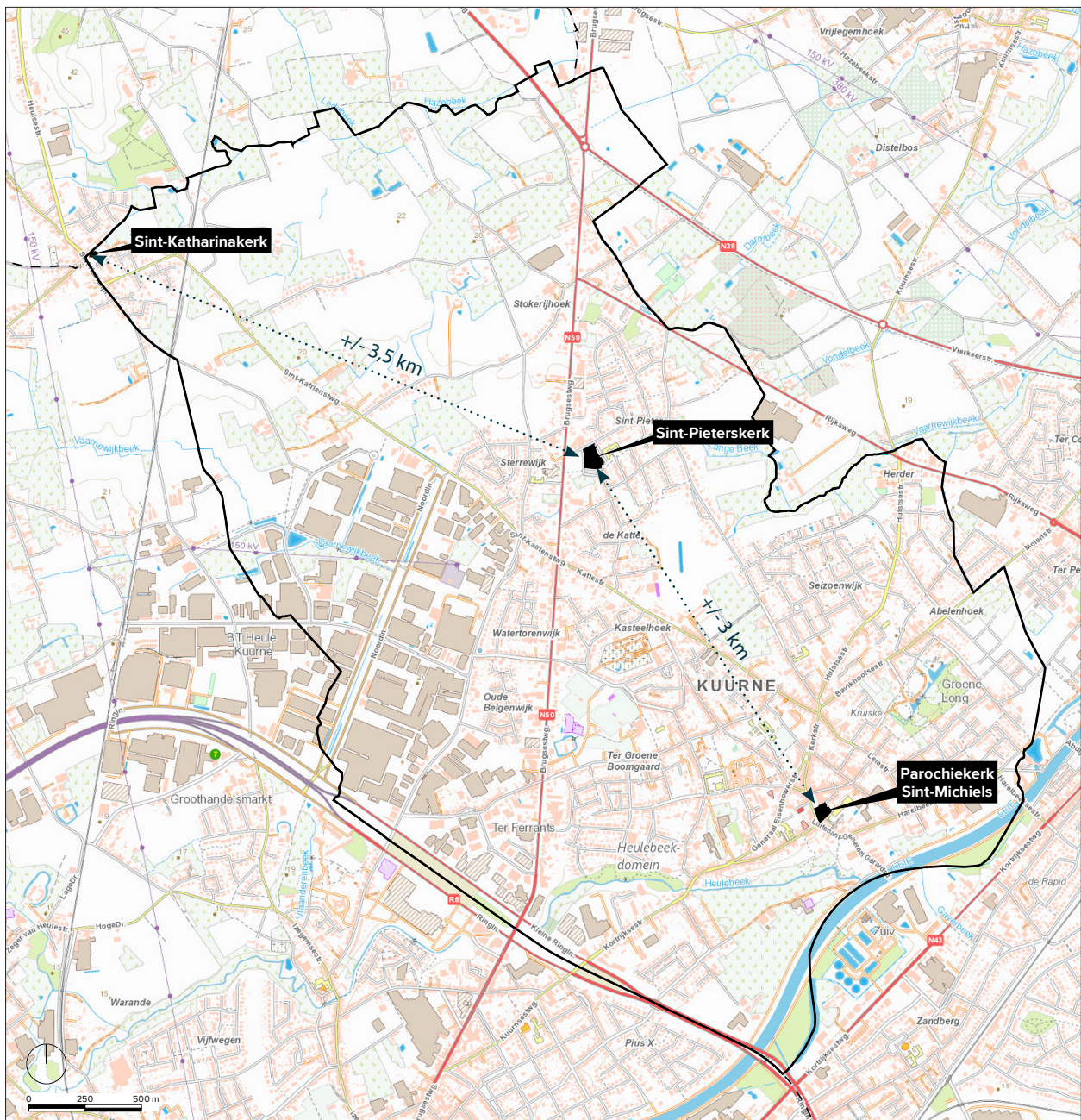
1.5. Vaststellen als beleidsdocument

Nadat de feedback op het ontwerp van het kerkenbeleidsplan werd verwerkt en het document een breed gedragen toekomstvisie bevat, worden stappen doorlopen om het document als beleidsdocument vast te stellen. Eerst wordt het document ter controle naar PARCUM gestuurd, vervolgens ter goedkeuring naar het bisdom van Brugge, en uiteindelijk ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad.

2. Fiche per kerkgebouw

2.1. Situering Kerkgebouwen

1. De Sint-Michielskerk, Marktplein 2, 8520 Kuurne
2. De Sint-Pieterskerk, Sint-Michielsweg z/n, 8520 Kuurne, Sint-Pieter
3. De Sint-Katharinakerk, Sint-Katrienplein 11, 8520 Kuurne, Sente

Topografische kaart

Bron: cartoweb.be met toelating van het ngi van 11/12/2015 - www.ngi.be, augustus 2018

2.2. Sint-Michielskerk

2.2.1. IDENTIFICATIE

LIGGING	
Straat	Marktplein 2
Wijk	Centrum Kuurne
Provincie	West-Vlaanderen
EIGENAAR EN PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR	
Eigenaar	Gemeente Kuurne
Beheer	Samenwerking tussen de gemeente en kerkfabriek
Bisdom	Brugge
Dekenaat	Kortrijk
Parochie	Sint-Michielsparochie
BESCHERMING	
De kerk is niet beschermd, maar is wel aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 24-09-2009 (hervastgesteld: 14-05-2024)	

Aanduiding ligging Sint-Michielskerk
Bron: inventaris onroerend erfgoed

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Foto's van tijdens het plaatsbezoek (30/11/2023)

2.2.2. BESCHRIJVING

A) Cultuurhistorische waarde

BOUWKUNDIGE GEGEVENS	
Datering	De eerste houten kerk werd in ca. 1146 gebouwd. Deze kerk werd vervangen tijdens de tweede helft van de 12de eeuw door een stenen basilicale kruiskerk. De huidige kerk werd volledig herbouwd in 1876-1878.
Stijl	Neogotiek
Kerktype	Basiliektipe Sobere neogotische driebeukige basilicale kerk met asymmetrisch geplaatste noord-oostelijke toren. Schip en zijbeuken van zeven traveeën; koor van twee rechte traveeën en driezijdige sluiting.
Torentype	Koortoren (nevenstaand)
BESCHRIJVING	
Historische beschrijving	<p>De kerk stond op de heerlijkheid van Kuurne, een leen van het grafelijk leenhof van Kortrijk. Vanaf het ontstaan van de parochie tot 1559 behoort Kuurne tot het bisdom Doornik en het decanaat Kortrijk. Na het concordaat tussen Napoleon en de Paus, behoort Kuurne tot het nieuwe bisdom Gent (1801). Vanaf 1834 behoort de parochie tot het nieuw opgerichte bisdom Brugge, decanaat Kortrijk.</p> <p>De oudste schriftelijke vermelding van een kerk, vermoedelijk een houten bedehuisje, dateert van 1146, wanneer de bisschop van Doornik het altaar van de kerk schenkt aan de Doornikse Sint-Maartensabdij, die ook het patronaat bezit. De belangrijkste tiendheffers zijn het Onze-Lieve-Vrouwkapittel van Kortrijk, de Sint-Maartensabdij van Doornik en de kapel van Sint-Katharina.</p> <p>Volgens Ph. Despriet heeft er sinds de tweede helft van de 12de eeuw op deze locatie een kerk gestaan (zie opgravingen 1985). Een stenen Romaanse driebeukige, basilicale kruiskerk met transept en centrale vieringstoren met achtzijdige bovenbouw. Vermoedelijk onderging de kerk verschillende verbouwingen op het einde van de 13de of begin 14de eeuw. Een tweede verbouwing volgde circa 1500, na de aangerichte vernielingen tijdens de opstanden tegen Maximiliaan van Oostenrijk (1483-1485 en 1488-1492). Omstreeks 1512 wordt het koor uitgebouwd en wordt de oorspronkelijke romaanse koorsluiting vervangen door een driezijdige sluiting van baksteen met drie koorvensters, aan de buitenzijde door steunberen versterkt. De bovenbouw van de toren wordt vervangen door een laatgotische witstenen constructie en bekroond door een hogere naald. Het Onze-Lieve-Vrouw- en het Sint-Michielsaltaar worden ingewijd door de bisschop van Serpetha.</p> <p>In de Sint-Michielskerk zijn verschillende kapelanieën gesticht. Zo is er reeds in de 15de eeuw de kapelanie van s'Rikers of Sukers. Daarnaast is er nog de eeuwige kapelanie van Onze-Lieve-Vrouw.</p> <p>Op het einde van de 16de eeuw, tijdens de godsdienstoorlogen, wordt de kerk in 1573 geplunderd door bosgeuzen, wordt de pastoor vermoord en de pastorie leeggeroofd. Als gevolg van de oorlogssituatie en verwaarlozing is de kerk in de eerste helft van de 17de eeuw sterk vervallen en volgen belangrijke herstellingswerken, zoals het herstellen van het dak, interieur, koor, het plaatsen van twee nieuwe glasvensters in de noordelijke gevel, de bouw van een nieuw doksaal, plaatsen van nieuwe zuilen en schilderwerken. Tijdens de gevechten om de stad Kortrijk tussen Spanje en Frankrijk in 1646 wordt de kerk ingenomen door de Spanjaarden.</p>

Tijdens de Negenjarige oorlog (1688-1697) wordt in 1689 de toren van de kerk als uitkijkpost gebruikt door de Fransen. Ten gevolge van verschillende oorlogen is de kerk op het einde van de 17de eeuw sterk vervallen en dringen er zich herstellingen op. In 1689-1690 wordt een proces gestart tegen de Sint-Maartensabdij die tekort schiet in haar plicht als tiendheffer en de kerk laat verkommen. In 1696 worden de eerste kleine herstellingswerken uitgevoerd aan de toren (schaliedekken), maar de bouw fysieke toestand van de kerk blijft slecht.

Een tweede reeks van herstellingen worden achtereenvolgens uitgevoerd in 1707, 1712, 1723, 1728 en betreffen voornamelijk de toren en het kerkportaal. In 1735 gevolgd door een grondige herstelling van de toren, waarbij die volledig herdekt wordt met leien. In de tweede helft van de 18de eeuw volgen nog verschillende kleine reparaties aan de kerk en de sacristie. Tijdens de Franse revolutie wordt de kerk in 1797 gesloten en worden de drie klokken geroofd. Volgens sommige auteurs wordt de kerk ingericht als paardenstal. In 1806 worden verschillende herstellingswerken uitgevoerd en tussen 1809 en 1815 wordt de kerkvloer vernieuwd. Vermoedelijk zijn deze werken nodig zodat de kerk opnieuw kan worden geopend voor de eredienst.

In maart 1873 neemt de kerkfabriek de beslissing om de oude kerk, die te klein was geworden voor het groeiende bevolkingsaantal, uit te breiden en krijgt architect Arthur Croquison de opdracht tot het opmaken van een plan. Uiteindelijk wordt in 1876 in een eerste fase de benedenkerk gesloopt. Na het overlijden van de architect in 1877, wordt de werf verder opgevolgd door zijn vader architect Pierre Nicolas Croquison (Kortrijk).

Door de bouw van de nieuwe benedenkerk ontstaan funderingsproblemen bij de behouden oude delen, die scheuren vertonen in het opgaande metselwerk. Ter beraadslaging wordt een commissie samengesteld, bestaande uit de Kortrijkse architecten Leopold Degeyne, Constantin Bloem en Herni Brinck. Zij onderzoeken verschillende mogelijkheden tot het al dan niet behoud van de oude delen. Na de bekendmaking van hun conclusie in 1877 (noodzakelijkheid van een goede stabilisatie van de toren) besluit men om praktische redenen over te gaan tot de sloop van de resterende oude delen. In 1878 wordt de benedenkerk afgewerkt en wordt gestart met de bouw van een nieuwe toren aan de noordzijde. Tevens wordt de Sint-Michielskerk plechtig ingewijd. In 1896 verkeert het dak reeds in slechte staat en wordt het leien dak onder leiding van architect Jules Carette (Kortrijk) hersteld. In 1905 wordt de kerk beschadigd door brandstichting en inbraak.

Tijdens de Twee Wereldoorlogen loopt de kerk vrij zware beschadigingen op. In 1918, bij de terugtrekking van het Duitse leger, wordt de kerk beschoten door Duitse kanonnen. Waarbij o.m. de ramen en het dak worden vernield.

Tussen 1921 en 1925 worden herstellingswerken uitgevoerd en worden onder meer de muren witgekalkt, muurschilderingen aangebracht, namaakgewelven gebouwd in het koor, de koorstoelen verwijderd en gedeeltelijk in twee biechtstoelen verwerkt. Tevens plaatst men brandglasvensters. Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt de kerk tijdens de Leieslag in mei 1940 beschadigd. Door het bombardement worden alle glasramen, die een volledige kruisomgang voorstellen, in de zijbeuk vernietigd. Ook het dak en zijbeuk worden beschadigd. In 1954 wordt het interieur van de kerk geschilderd. In 1957 wordt de sacristie ten zuidoosten vergroot en in 1966 wordt het neogotische altaar vervangen. Interieur wordt opnieuw aangepast in 1985 en 2005.

Plattegrond en exterieur

Rode baksteenbouw onder leien zadel- en lessenaarsdaken. Verwerking van hardsteen voor plint, dekstenen van de steunberen, onderdorpels van de vensters, zuiltjes en lekremfels.

Architecturale beschrijving

Sobere westgevel met centrale puntgevel met aandak en bekroond door kruis, geflankeerd door twee ronde traptorens onder kegelvormige leien spits. Bovenste deel van de gevel gecementeerd. Fraai uitgewerkt spitsboogportaal onder arduinen driuiplijst. Getoogde houten deur geflankeerd door zuiltjes met knoppenkapiteel en bladwerk. Bepieisterd en witgeschilderd boogveld met gedenkplaat: "BEATO MICHAELI ARCHAGELO - DEDICATUM - ANNO REPARATE SALUTIS MDCCCLXXVI - RESTAURATUM - ARTHUR CROQUISON ARCH.". Links en rechts van het portaal twee hardstenen gedenkplaten. "PAROCHIAE HAGISTRATUS - D H.I.P.P. ANDRIES BURGIMAGISTER POSUIT XXI NOVEMBRIS" en "ECCLESIAE ADMINISTRATIO - R.D. ANGILLIS PASTOR POSUIT XXI NOVEMBRIS".

Boven het portaal gekoppelde, geprofileerde spitsboogvensters met arduinen zuiltjes met kapiteel. Erboven lichtgleuf. Flankerende gevels met gedrukt spitsboogvenster. Hoeken gemarkeerd door versneden steunberen. Links, gedenkplaat voor het 850-jarig bestaan van de gemeente Kuurne. Rechts, gedenkplaat met de namen van de overleden pastoors. Ernaast sporen van de voormalige Calvarie onder houten afdak, zie prentbriefkaart. Zijgevels geritmeerd door gedrukte spitsboogvensters en versneden steunberen. Koor geritmeerd door verjongende steunberen met er tussen gekoppelde spitsboogvensters met erboven oculus.

Vierkante toren van vijf geledingen bekroond door ingesnoerde leien spits met op de hoeken kleinere spitsen; houten dakkapellen. Hoeken gemarkeerd door op elkaar gestelde steunberen. De drie onderste bouwlagen bevat in spitsboognis en afgelijnd door spitsboogfries op bakstenen consoles. Gedrukt spitsboogvenster met erboven blind drielicht met erboven opnieuw spitsboogvenster. Boven de eerste drie geledingen, gekoppelde galmgaten in geprofileerde omlijsting met erboven torenuurwerk.

Interieur:

Grotendeels vernieuwd in 1985 en 2005. Bepleisterd en geschilderd schip, geritmeerd door spitsbogige scheibogen op arduinen zuilen met achzijdige basis en knoppenkapiteel. Zijbeuken geritmeerd door halfzuilen. Overwelling door kuisribgewelven, uitstralend in het koor en rustend op consoles. Koor met deels witgeschilderde houten lambrisering. Figuratief glas-in-loodramen. Ten westen, tribune met orgel.

Het orgel

Het eerste bekende feit in de orgelhistoriek van Kuurne is de bouw van een orgel door Ch.-L. van Houtte (Vichte) in 1836. Het orgel werd grondig gerenoveerd door P. Loncke (Hoogstade); vermoedelijk geschiedde dit bij de overplaatsing naar de nieuwe kerk (circa 1880?). In 1941 werd het orgel van oorlogsschade hersteld door Jos. Loncke (Esen). Toen dezelfde orgelbouwer in 1962 een nieuw orgel plaatste, nam hij het aanwezige instrument over. De oude orgelkast van Kuurne bestaat nog steeds en wordt in depot gehouden door orgelbouwer Jan Lapon (Diksmuide), oud-medewerker van de firma Loncke.

Het huidige orgel is een instrument van de firma Jos. Loncke & Zonen (Esen), uit 1962.

Mobilair:

Marmeren hoofdaltaar uit het tweede kwart van 19de eeuw. 19de-eeuwse eiken biechtstoel, thans witgeschilderd. Twee schilderijen van Evariste Carpentier (Kuurne) die respectievelijk Heilige Michaël, aanvoerder der hemelse heerschaeren, vertrappt de duivel (1868) en Aanbidding der wijzen (187(?)), voorstellen. Doopvont.

Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: parochiekerk Sint-Michiels [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89860>, (geraadpleegd op 3 mei 2023).

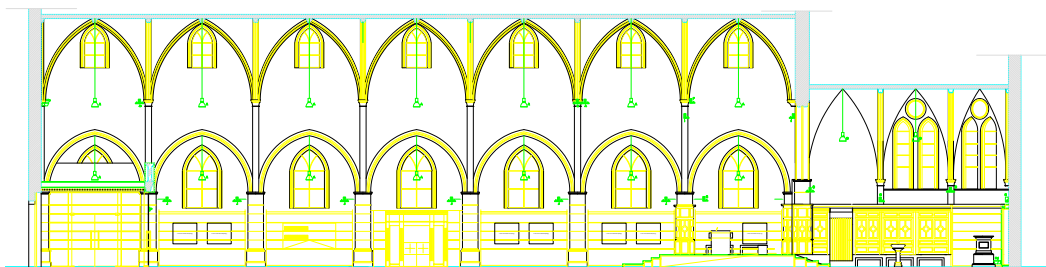
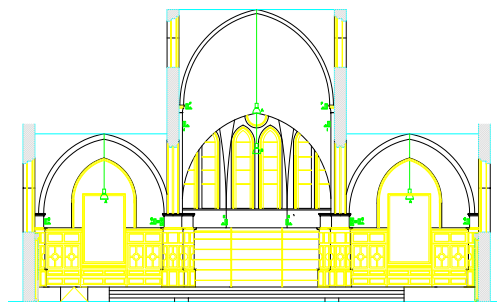
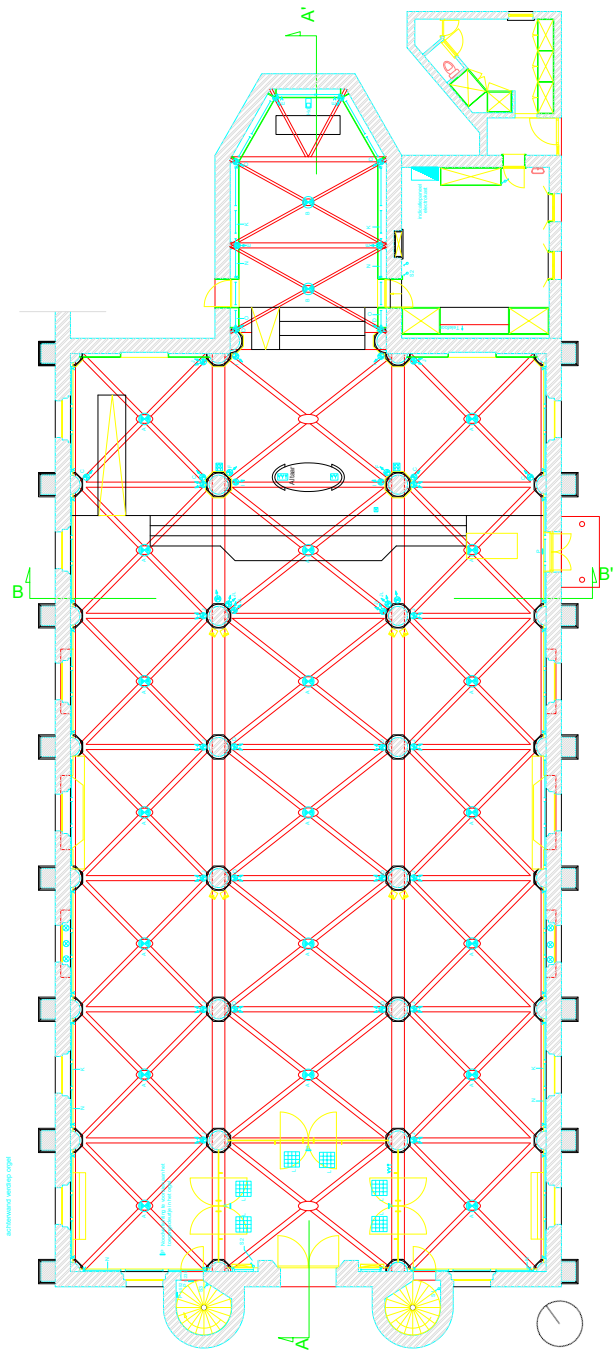
Tradities en gebruiken

Immaterieel erfgoed

De palmprocessie werd in 2019 terug in ere hersteld. Een palmprocessie is een processie op palmzondag ter herdenking van de Blijde intrede van Christus in Jeruzalem. Onze-Lieve-Heer zat bij die intrede op een ezel. In de gemeente Kuurne wordt er met een palm beladen ezel getrokken richting de Sint-Michielskerk.

B) Architecturale mogelijkheden

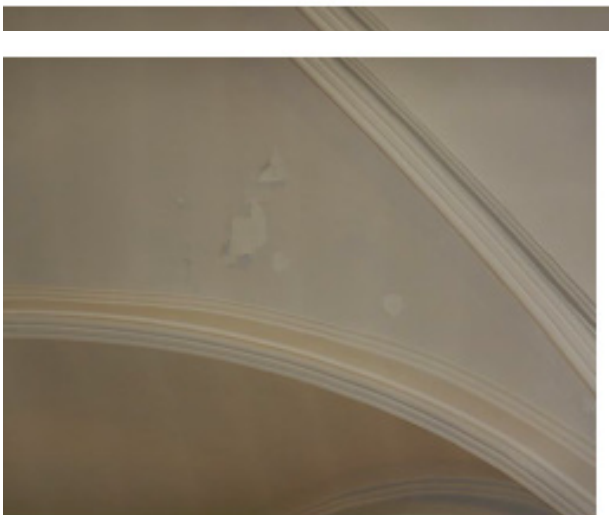
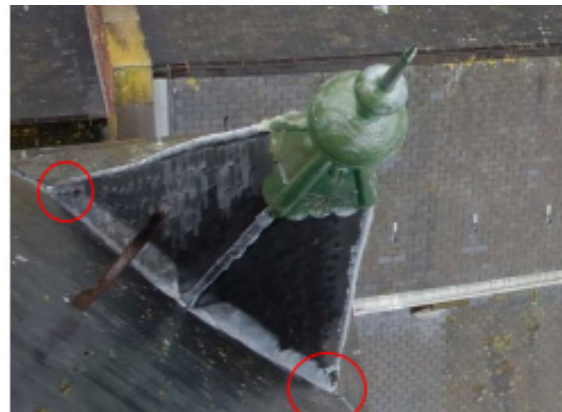
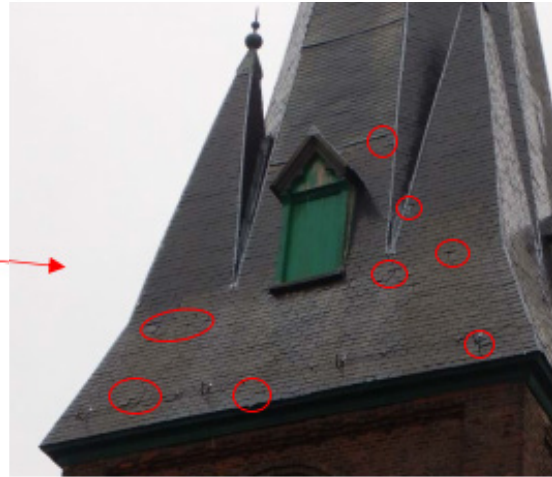
BOUWKUNDIGE KENMERKEN	
Footprint kerkgebouw	997,18 m ²
Oppervlakte terrein	4.064,28 m ²
Weekkapel	Niet aanwezig
Uitbreidingsmogelijkheden	<p>De voorzijde van de kerk paalt aan een straat. De noordelijke zijde grenst aan het marktplein. Dit plein werd recent heraangelegd deels met groen, deels verhard. Aan de achterkant en zuidelijke zijde wordt de kerk omzoomd met een kleine groenzone met wandelpad.</p> <p>De stookruimte van de kerk bevindt zich in een later aangebouwd volume. Deze aanbouw kan mogelijks herbouwd en/of uitgebreid worden</p>
Afzonderlijke deelruimtes	<p>Sacristie</p> <p>Stookplaats</p> <p>Opbergruimte</p>
Mogelijkheden tot compartimentering	<p>Horizontaal opdeling in zijbeuken minder wenselijk wegens beperkte hoogte. De middenbeuk dient weerhouden te worden van horizontale opdeling om de ruimtelijkheid van de middenbeuk niet te verliezen.</p> <p>Verticale compartimentering is eventueel mogelijk, maar hierbij is aandacht nodig voor het orgel. De kerk fungeert immers als klankkast voor het orgel.</p>
WAARDEVOLLE ROERENDE GOEDEREN	
Opsomming waardevolle roerende goederen	<p>Marmeren hoofdaltaar, eiken biechtstoel, twee schilderijen van Evariste Carpentier en een doopvont</p> <p>De kerkfabriek beschikt over een interne inventaris roerende goederen die vermeld staat in Religiosoft zonder waardebeoordeling. Bij interesse kan de Erfgoedcel Zuidwest deze inventaris verder professionaliseren.</p> <p>Omschrijving: zie "cultuurhistorische waarde"</p>
VOORZIENINGEN	
Verwarming	<p>Aanwezig: gasinstallatie op warme lucht</p> <p>Minimale temperatuur 16°C, maximale temperatuur 20°C i.f.v. orgel</p>
Sanitair	Eén toilet aanwezig (t.h.v. bergkamer/sacristie)
Elektriciteit	Aanwezig
Geluidsversterking	Aanwezig
Keuken	Eén gootsteen in sacristie aanwezig
Aandachtspunten technieken	<p>De verwarming heeft impact op de werking van het orgel.</p> <p>Oude vondsten onder de vloer van de kerk. Aanpassingen aan de vloer zijn mogelijk i.f.v. leidingen.</p>
TOEGANKELIJKHEID	
Toegangen	<p>Eén hoofdingang</p> <p>Eén noodingang zuidelijke zij-toegang tot de zijbeuk van de kerk</p> <p>Eén zuidelijke zij-toegang tot de sacristie</p> <p>Eén oostelijke toegang tot de toren</p>
Voorzieningen andersvaliden	De hoofdingang is voorzien van een hellend vlak/pad i.f.v. rolstoelgebruikers

Bron: B. Nollet & Co bvba (2003), ontwerp en elektriciteitsplan.

C) Bouwfysische toestand

Inspectie monumentenwacht	Er zijn verslagen van 1996 // 1998 // 2000 // 2006 // 2008 // 2010 // 2012 // 2014 // 2016 // 2018. Het laatste verslag dateert van 10 maart 2020. Inspectienummer: 50214/2020/B
Resultaten inspectie en urgentie problemen	<p>De bouwfysische toestand van de kerk is over het algemeen goed. De adviezen uit de rapporten werden steeds goed opgevolgd. Ook sinds het vorig rapport zijn er weer enkele werken uitgevoerd. De bliksemafleiders zijn volledig nagezien. Er zijn nieuwe ramen geplaatst in de sacristie en de diefijzers zijn geschilderd. Er wordt aangeraden om de toren wat meer aandacht te geven.</p> <p>Monumentenzorg adviseert om regelmatig de daken te controleren en de ontbrekende en gebroken leien te vervangen om zo waterinfiltratie te voorkomen. Daarnaast wordt vastgesteld dat de panelen met imitatieleien niet overal goed aansluiten met de leibedekking. De kilgoten in bladlood, de hoekkeperlood aan de toren vertoont beschadiging. De kleine bovenste dakkappellen van de toren vertonen gaten en kieren en op verschillende plaatsen zijn er openstaande loodaansluitingen vast te stellen, met waterinfiltratie tot gevolg. Op meerdere plaatsen in de toren is de houten dakconstructie nat.</p>
Voorziene investeringswerken in meerjarenbegroting	De werken aan de toren (structurele werken aan de spits) en pleister/schilderwerken aan het plafond van de kerk zullen worden opgenomen in de volgende meerjarenbegroting 2026-2031 (geraamd op 150.000 euro)
Uitgevoerde werken in de laatste 10 jaar	<p>De laatste grote structurele werken dateren van 11 jaar geleden:</p> <p>Het vernieuwen van de goten (afwatering), elektriciteit en beveiliging van de glasramen (herstelling en bescherming), het vernieuwen van de daken van de twee kleine traptorens aan de voorzijde van het kerkgebouw.</p> <p>Voornamelijk aan de oostelijk-zuidelijke gevels van het kerkgebouw zijn er bouwfysisch herstellingsmetselwerken uitgevoerd geweest. Dit waren nog schaderesten van de bombardementen van 14-18.</p>

Bron: Bouwkundige inspectie Sint-Michielskerk. Monumentenwacht West-Vlaanderen vzw: Inspectienummer 50214/2020B.

2.2.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

RUIMTELIJKE CONTEXT	
Rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	De Sint-Michielskerk is de hoofdkerk van Kuurne en tegelijk ook de oudste kerk op het grondgebied van de gemeente. Deze vrijstaande historische kerk staat in het centrum van de gemeente Kuurne, grenzend aan het marktplein. De kerk bevindt zich in een dichtbebouwde dorpscontext. De stedelijk morfologische situatie is doorheen het bestaan van de kerk veranderd: De eerste vermelding van de kerk dateert van 1146. De allereerste kerk was kleiner en in hout opgetrokken. Later werd het houten bedehuisje vervangen door een stenen kerk in Romaanse stijl. Bij de stenen kerk lag een ommuurd kerkhof. Ook de stenen kerk werd – na talrijke oplappingswerken – uiteindelijk weer afgebroken in 1876. Het huidige neogotisch kerkgebouw dateert van 1878. Het oorspronkelijke ommuurde kerkhof verdween rond 1958.
Beschermde stads- of dorpszichten of beschermde landschappen	/
Stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	RUP Centrum (2022): Zone voor gemeenschaps- en nutsvoorzieningen
Nabijheid andere gebedsruimten (kapel, klooster...)	Een gebedsruimte in het WZC Heilige Familie: 450 m Sint-Pieterskerk: 3 km Sint-Katharinakerk: 5,3 km
NABIJE FUNCTIES	
Kerkhof	Niet aangrenzend aanwezig. De begraafplaats is op 1,1 km van de kerk gelegen (Kasteelstraat).
Pastorie	Aanwezig, op 140 m van de kerk bevindt zich De Oude Pastorie De gemeente is eigenaar van de oude pastorie. Er is op vandaag geen permanente invulling aanwezig. Het gebouw kan op vraag tijdelijk gebruikt worden voor o.a. tentoonstellingen.
Klooster	Het voormalig klooster bevindt zich bij het schoolcomplex gelegen tussen de Kortrijkse- en Generaal Eisenhowerstraat
Erfgoed	In de omgeving zijn verschillende waardevolle panden aanwezig die vastgesteld zijn in de inventaris bouwkundig erfgoed
Scholen (kleuterscholen, basisscholen, secundair onderwijs, volwassenonderwijs, deeltijds onderwijs)	Volgende scholen bevinden zich op max. 1 km van de kerk: Vrije basisschool Sint-Michiel (Gen. Eisenhowerstraat 8) Vrije Kleuterschool VZW (Kortrijksestraat 30) Gesubsidieerde Vrije kleuterschool (Gen. Eisenhowerstraat 8) Centrumschool (Gasthuisstraat 30)
Cultuur	CC Kubox op ca. 1,5 km van de kerk (Kattestraat 118) Hoeve Vandewalle op ca. 1,3 km van de kerk (Boomgaardstraat 168)
Andere	Gemeentehuis op 60 m van de kerk Tal van horeca en handelszaken
BEREIKBAARHEID	
Openbaar vervoer	Dichtstbijzijnde bushalte: 'Kuurne Delhaize' - 280 meter Deze halte heeft een vaste buslijnverbinding (Lijn 21, 22 en 221) naar Hulste, Sint-Baafs-Vijve en Tielt

Parkeerplaatsen

Er zijn 12 autoplaatsen op de parking aan de zijkant(en) van de kerk (blauwe zone), waarvan drie voor mindervaliden

Er zijn nog een aantal parkeerplaatsen in de directe omgeving langs de rijweg (eveneens blauwe zone)

Verder is er een gratis openbare parking (parking Damier) op 280 m van de kerk

Luchtfoto Parochiekerk Sint-Michiel (2024)
Bron: © CycloMedia Technology B.V

GEMEENTE KURNE
RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN
INFORMATIEF DEEL

bestaande
toeristisch-recreatieve structuur

kaart 19

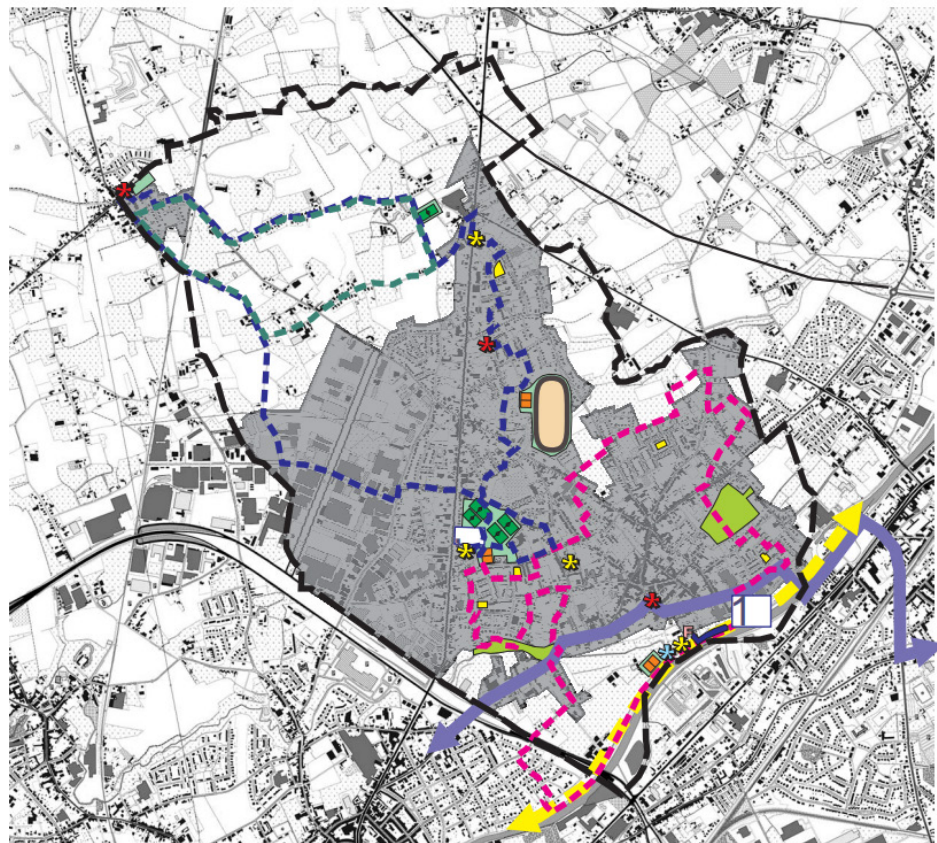
legende

- Sportfaciliteiten
- Trapveldje
- Hippodroom
- Jachthaven
- Zwembad
- Mogelijkheid tot waterskiën
- Fitnessmogelijkheid
- Tennisveld
- Voetbalveld
- Kerk
- Bezienswaardigheid
- Museum
- Natuurpark
- Bonaerdepad
- Ezelspad
- Landbouwleerpad
- Leievallei-fietsroute, LF-route
- Streuvels-autoroute
- Gemeentegrens Kuurne

intercommunale leiedal

leiedal

Kaart deelgebied Kuurne met aanduiding van de Sint-Michielskerk en de bestaande toeristisch-recreatieve structuur (bron: Gemeentelijk Structuurplan Kuurne 2007)

2.2.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

LITURGISCHE ACTIVITEITEN (GEGEVENS VAN 2019 - REPRESENTATIEF OVERZICHT VAN VÓÓR CORONA (VÓÓR 2020))		GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS PER VIERING
Aantal weekendvieringen	1 x per weekend	ca. 100
Dag weekendvieringen	Zondag	
Aantal weekdagvieringen	1 x per week	ca. 15
Dag weekvieringen	Dinsdag	
Eerste communievieringen	2 x per jaar	ca. 350
Aantal vormselvieringen (incl. startviering)	2 x per jaar	ca. 550
Groepsactiviteiten ter voorbereiding van eerste communie of vormsel	2 x per jaar	ca. 80
Aantal doopvieringen	46	
Trend doopvieringen: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=68/ 2018=53/ 2020=24/ 2022=62	
Aantal huwelijken	9	ca. 100 tot 200
Trend huwelijken: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=8/ 2018=10/ 2020=1/ 2022=7	
Aantal begrafenissen	53	ca. 160
Trend begrafenissen: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=76/ 2018=64/ 2020=63/ 2022=61	
Aantal schoolvieringen	8 x per jaar	ca. 300
Bezoek leerlingen in groep	Basisonderwijs = 1 groep Secundair onderwijs = 3 groepen	ca. 200
Aantal zitplaatsen in de kerk	350	
Openingsuren kerk buiten vieringen	De kerk is elke dag open van 8u30 tot 17u Zondag, na de viering, is de kerk gesloten	
Aantal priesters	Eén priester voor de ganse pastorale eenheid	
Gebruik door andere gemeenschappen	Elke tweede zondag van de maand wordt de kerk gebruikt door Vietnamese katholieken	
Aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies	Palmprocessie, de hoogdagen, kermisdagen, uitvaarten, eerste communies en vormsel	

NIET-LITURGISCHE ACTIVITEITEN	
Toeristisch karakter van de kerk	De kerk heeft niet direct een toeristisch karakter
Aard van de activiteit	2 à 3 tentoonstellingen, kerstconcerten (op aanvraag)
Wanneer vinden die plaats?	Afhankelijk van de aanvraag
Initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Koninklijke Kunstkring Evariste Carpentier
Socio-culturele organisaties die de kerk niet gebruiken, maar daar wel interesse toe zouden (kunnen) hebben	Momenteel niet gekend

2.3. Sint-Pieterskerk

2.3.1. IDENTIFICATIE

LIGGING	
Straat	Sint-Michielsweg (z/n)
Wijk	De Kathoek en 't Hoge
Deelgemeente	Kuurne
Provincie	West-Vlaanderen
EIGENAAR EN PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR	
Eigenaar	Gemeente Kuurne
Beheer	Samenwerking tussen gemeente en kerkfabriek
Bisdom	Brugge
Dekenaat	Kortrijk
Parochie	Sint-Pietersparochie
STATUUT	
De kerk is niet beschermd, maar is wel aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 24-09-2009 (hervastgesteld: 14-05-2024)	

aanduiding ligging Sint-Pieterskerk
Bron: inventaris bouwkundig erfgoed

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vluchtfoto (2013)

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Foto's van tijdens het plaatsbezoek (30/11/2023)

2.3.2. BESCHRIJVING

A) Cultuurhistorische waarde

BOUWKUNDIGE GEGEVENS	
Datering	1967
Stijl	Modernisme
Kerktype	Zaalkerk Opvallende moderne parochiekerk gelegen te midden van grasplein, met voorgevel gericht op de Brugsesteenweg. Ten oosten van de kerk ligt een parking.
Torentype	Vrijstaande modernistische klokkentoren
BESCHRIJVING	
Historische beschrijving	<p>Door de grote bevolkingsaan groei op de wijken de “Kathoek” en “t Hoge” wordt in 1946 beslist om een nieuwe parochie op te richten, de “Sint-Pietersparochie”</p> <p>Na twee voorlopige bidplaatsen, eerst in een vlasschuur op 't Hoge (Brugsesteenweg nummer 395, rechts ervan) en later in de lokalen van de gemeentelijke jongensschool (Brugsesteenweg en thans afgebroken), wordt in 1960 besloten om een nieuwe kerk te bouwen</p> <p>Drie Kuurnse architecten, Piet Devos, Marcel Holvoet en Jaak Vandenweghe, krijgen de opdracht tot het ontwerpen van een nieuw bedehuis. In 1962 wordt een stuk grond aangekocht aan de huidige Sint-Michielsweg. In 1964 wordt het definitieve ontwerp goedgekeurd, maar de werken starten pas in 1967. In eerste instantie begint men met de bouw van de toren, die reeds in 1968 afgewerkt is en ingewijd wordt. Op 29 mei 1971 wordt de nieuwe kerk ingezegend door Mgr. De Smedt.</p> <p>In 1977-1978 wordt de groenzone rond de kerk aangelegd naar ontwerp van tuinarchitect Guy Ringoot (Belsele-Waas). In 1981 worden verschillende werken uitgevoerd. De kerkportalen worden uitgebreid en de oorspronkelijke doopkapel wordt eveneens vergroot en verbouwd tot weekkapel naar ontwerp van J. Vandenweghe en M. Holvoet. Tevens wordt het leien dak hersteld.</p> <p>In 1989 moeten opnieuw verschillende herstellingswerken aan het dak worden uitgevoerd, te wijten aan vochtproblemen. In 1990 wordt het beschadigde kerktoerenkruis van de toren gehaald. In 1994 wordt een nieuw kruis geplaatst, een duplicaat van het oorspronkelijke kruis, nu uitgevoerd in inox.</p>

Plattegrond en exterieur

Georiënteerde zaalkerk op onregelmatig grondplan bestaande uit twee ongelijke tegenover elkaar liggende trapeziums. De ruimte is opgevat als een tent in twee delen, in de vorm van de vissersboot van de patroonheilige Petrus. De sacristie bevindt zich ten zuiden van het schip, losstaand van de kerk. Een glazen gang verbindt de sacristie met het schip. Ten noorden staat de vrijstaande klokkentoren of campanille.

Lichte baksteenbouw onder zadeldak (bitumen) uitlopend tot op de grond (zie tentzeil). Het gebouw is samengesteld uit vier tegen elkaar staande hyperbolische paraboloïden. Houten spantbouw bestaande uit eenentwintig dubbele spanten, allen verschillend in lengte en hellingsgraad. In de nok, glasstraat over de hele lengte van het gebouw aangevuld door verschillende lichtkoepels.

Toegang onder grote luifel, via grote metalen deuren. Boven het portaal, groot betonraam met ingewerkt glasraam met als thema "Onze-Lieve-Vrouwe van ons land, met uw sleep van kant, overschaduw ons hele land", naar ontwerp van Marie-Thérèse Iserbyt (Wevelgem).

Ten noorden vrijstaande witgeschilderde klokkentoren, bestaande uit twee betonnen armen die drie klokken dragen. Bovenaan is tussen de armen een ijzeren kruis bevestigd.

Interieur

Wanden bekleed met lichtgele baksteen. Vloer van Noorse leisteen. Glazen tochtportaal met erboven een ruim doksaal. Sobere, houten afgeronde biechtstoelen. Hoofdaltaar op een verhoog, op de scheidingslijn van de twee trapeziums, ongeveer in het midden van de kerk. Kleiner altaar aan de oostzijde van de kerk. De gebrandschilderde glasramen van de Heilige Augustinus, Heilige Clemens en de Heilige Sabina zijn afkomstig uit de Kortrijkse Sint-Maartenskerk en dateren van na de Tweede Wereldoorlog. Ze moesten vermoedelijk de in de Tweede Wereldoorlog vernielde glasramen vervangen maar werden nooit geplaatst. De ramen werden in 1995 gerestaureerd en van een nieuwe omlijsting voorzien.

Doopkapel in 1982 omgevormd tot week-winterkapel. Het Onze-Lieve-Vrouw-Ter-Hulp-beeldje in deze kapel is in oorsprong afkomstig uit "Putjes Kapelleke" in de Koning Boudewijnstraat. Het houtsnijwerk aan de muur is een deel van de oude preekstoel.

Mobilair

Hoofdaltaar. Uitgewerkt door de leraars en leerlingen van de technische school van Roeselare onder leiding van ontwerper-kunstenaar José Vermeersch (Lendeledede). En stelt de Sloep van de heilige Petrus voor. Tabernakel naar ontwerp van Lionel Holvoet en uitgewerkt door Jozef Druart (Kortrijk). In het koor keramieken beeld van de verrezen Christus, naar ontwerp van Marie-Thérèse Iserbyt en uitgewerkt door Jozef Druart. Elektronisch Woop-orgel van 1979.

Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Sint-Pieterskerk [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89906>, (geraadpleegd op 3 mei 2023)

B) Architecturale mogelijkheden

BOUWKUNDIGE KENMERKEN	
Footprint kerkgebouw	2.007,34 m ²
Oppervlakte terrein	Kerk + omliggende groenzone met klokkentoren: 7.265,22 m ²
Weekkapel	Aanwezig, 25-tal stoelen
Uitbreidingsmogelijkheden	<p>De kerk wordt omgeven door rijwegen, een openbare parking en een groenzone ten noorden. De ruimte tussen de rijwegen/parking en de kerk is beperkt. Het aangrenzend grasveld (ca. 230 m²) is ingericht als speel- en ontmoetingsruimte.</p> <p>Er is geen naastgelegen kerkhof aanwezig en de kerk is omgeven door een publieke groenzone waardoor het uitbreiden van de kerk mogelijk is. Dit dient compact en multifunctioneel te gebeuren. Hierbij dient de bestaande aanbouw in rekening te worden gebracht.</p>
Afzonderlijke deelruimtes	<p>Traphal Technische ruimte/berging materiaal Archiefruimte Opbergkamer (2) Weekkapel</p> <p>Aanbouw: Sacristie Kelder (stookruimte) Hal met sanitaire voorzieningen</p>
Aandachtspunten buitenschil	<p>Het grote glasraam dient te alle tijde behouden en onderhouden te worden. Alsook wordt erover gewaakt dat binnenin het zicht op het glasraam behouden blijft en er langs buiten voldoende licht op het glasraam valt.</p> <p>Het voorzien van nieuwe raam- en/of deuropeningen zijn voor deze kerk niet aan de orde, gezien de vele bestaande raamopeningen.</p>
Aandachtspunten bij ingrepen aan de binnenzijde / mogelijkheden tot compartimentering	<p>Vaste binneninrichting:</p> <ul style="list-style-type: none">- In het midden van de kerk staat een vast altaar welke architecturale ingrepen zou kunnen bemoeilijken. In overleg met het kerkbestuur kan dit altaar verplaatst of verwijderd worden.- De opbergbox t.h.v. de achterzijde kan weggenomen worden zodat het gebundeld licht door de glasdalen terug waarneembaar is <p>Het compartimenteren van deze kerk is mogelijk, hierbij dient er voldoende aandacht te worden geschonken dat het glasraam van aan de achterzijde van de kerk waarneembaar is. De ruimtelijkheid van de zaalkerk dient ten alle tijden waarneembaar te blijven (transparante verdeling/box in box principe).</p>
WAARDEVOLLE ROERENDE GOEDEREN	
Opsomming waardevolle roerende goederen	<p>Hoofdaltaar, Tabernakel, het keramieken beeld in het koor en het elektronisch Woop-orgel van 1979</p> <p>De kerkfabriek beschikt over een interne inventaris roerende goederen die vermeld staat in Religiosoft zonder waardebeoordeling. Bij interesse kan de Erfgoedcel Zuidwest deze inventaris verder professionaliseren.</p> <p>Omschrijving: zie "cultuurhistorische waarde"</p>

VOORZIENINGEN	
Verwarming	Aanwezig: gasinstallatie met warmwaterwisselaar
Sanitair	Twee toiletten aanwezig in zijgebouw
Keuken	Eén afwasbak t.h.v. zijgebouw Eén lavabo in bergruimte vooraan Eén lavabo in trappenhal
Mogelijkheden technieken	De vloer is gelegen op een betonnen gewelfstructuur met kruipkelder. Het voorzien van nieuwe leidingen onder de vloer is mogelijk
TOEGANKELIJKHEID	
Toegangen	2 hoofdtoegangen aan de voorzijde van het kerkgebouw 2 toegangen aan de achterzijde van het kerkgebouw 1 toegang ter hoogte van de sacristie (aanbouw)
Voorzieningen andersvaliden	De hoofdtoegang is voorzien van een hellend vlak/pad i.f.v. rolstoelgebruikers

C) Bouwfysische toestand

Inspectie monumentenwacht	Er zijn verslagen van 2007 // 2009 // 2013 // 2018. Het laatste verslag dateert van 9 september 2023. Inspectienummer: 50854/2023/B
Resultaten inspectie en urgentie problemen	<p>De kerk met vrijstaande toren verkeert algemeen in vrij goede staat. Tijdens de inspectie werden enkele werken uitgevoerd: enkele tapgaten werden ontstopt en een bereikbare uitgevallen lei werd teruggeplaatst. Ondertussen werd de kelder volledig opgekuist omdat het stockeren van materiaal in de kelder niet opportuun is door de aanwezige schimmelvorming</p> <p>Enkele werken zijn dringend nodig om deze bewaartoestand te behouden:</p> <ul style="list-style-type: none">- Monumentenzorg adviseert om de houten ramen van de aanbouw te controleren na het uitvoeren van dringende snoeiwerken rondom het gebouw- Het herstellen van betonrot bij het glas-in-betonraam net boven het platte dak van het toegangsportaal- Het regelmatig (min 2 x per jaar) reinigen van de goten en platte daken en de afvoeren en ontvangers nazien op verstoppingen- Het tijdig snoeien van de groenzone rondom de kerk en aanbouw- Regelmatig (jaarlijks) de ontbrekende of uitgezakte leien terugplaatsen om waterinfiltratie tegen te gaan- Onderhoud op regelmatige basis van het houten buitenschrijnwerk <p>De kelder is niet waterdicht. Er is een vochtprobleem in de aanbouw aanwezig. Er is een hoge vochtigheidsgraad, de bestaande ramen bestaan uit enkel glas en de verluchting is niet optimaal waardoor er condens optreedt. Daarnaast bevindt zich water in de bodem van de luchtkanalen, wat kan zorgen voor een bepaalde vochtigheid in de kerk..</p>
Voorziena investeringswerken in meerjarenbegroting	<p>De eerst volgende jaren staat een onderhoud van het dak op de planning. Via de vierde lichtstraat aan de westkant zou er naar verluidt waterinsijpeling zijn.</p> <p>De betonrot aan de luifel, meer bepaald de voet van het glasraam, wordt mee hersteld;</p> <p>Het dakvlak aan de oostkant van het gebouw bestaande uit enkele glasdalen waarvan de meest gebroken zijn zal verder bekeken en plaatselijk hersteld worden.</p> <p>Dit zijn de meest prioritaire werken, en de werken die deze begroting niet af geraken zullen meegenomen worden naar de meerjarenbegroting van 2026 - 2031.</p>
Uitgevoerde werken in de laatste 10 jaar	<ul style="list-style-type: none">- De luifel aan de voorzijde van het kerkgebouw is recent langs boven en onder geschilderd- Enkele tapgaten zijn ontstopt en een bereikbare uitgevallen lei is teruggeplaatst geweest- De klokkentoren is geschilderd geweest met aan de onderzijde een strook graffiti werende verf

Scheurtjes in de bovenop aangebrachte vloeibare bescherm laag

Bron: Bouwkundige inspectie Sint-Pieterkerk. Monumentenwacht West-Vlaanderen vzw: Inspectienummer 50854/2023/B.

2.3.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

RUIMTELIJKE CONTEXT	
Rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	De kerk ligt in een jaren '70 woonwijk en is zichtbaar vanaf de invalsweg Brugsesteenweg
Beschermde stads- of dorpszichten of beschermde landschappen	/
Stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Gewestplan: woongebied/ BPA Kattehoek (wijz. C - 1999): Zone voor gemeenschapsvoorzieningen (kerk en omgeving)
Nabijheid andere gebedsruimten (kapel, klooster...)	Sint-Michielskerk: 3 km Sint-Katharinakerk: 3,5 km
NABIJE FUNCTIES	
Kerkhof	Niet aangrenzend aanwezig, begraafplaats op ca. 1 km van de kerk gelegen (Kasteelstraat)
Pastorie	/
Klooster	/
Erfgoed	In de omgeving zijn nauwelijks waardevolle panden aanwezig die vastgesteld zijn in de inventaris bouwkundig erfgoed
Scholen (kleuterscholen, basisscholen, secundair onderwijs, volwassenonderwijs, deeltijds onderwijs)	De Vrije Basisschool Sint-Pieter op 190 m (achteraan de kerk) De gemeentelijke basisschool Pienter op 350 m verhuisde in sept. 2024 naar een andere locatie
Cultuur	CC Kubox op ca. 850 m van de kerk (Kattestraat 118) Hoeve Vandewalle op ca. 1,8 km van de kerk (Boomgaardstraat 168) Site Sint-Pieterszaal op 300 m van de kerk (Brugsesteenweg 309)
Andere	Hippodroom op 800 m van de kerk (Kattestraat 188)
BEREIKBAARHEID	
Openbaar vervoer	Bushalte: 'Sint Pieter' - de halte is gelegen aan de zuidzijde van de kerk
Parkeerplaatsen	Er zijn ca. 64 parkeerplaatsen aanwezig op de gratis openbare parking naast de kerk, waarvan 2 parkeerplaatsen voor mindervaliden

Luchtfoto Parochiekerk Sint-Pieter (2024)
Bron: © CycloMedia Technology B.V

GEMEENTE KUURNE
RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN
INFORMATIEF DEEL

bestaande
toeristisch-recreatieve structuur

kaart 19

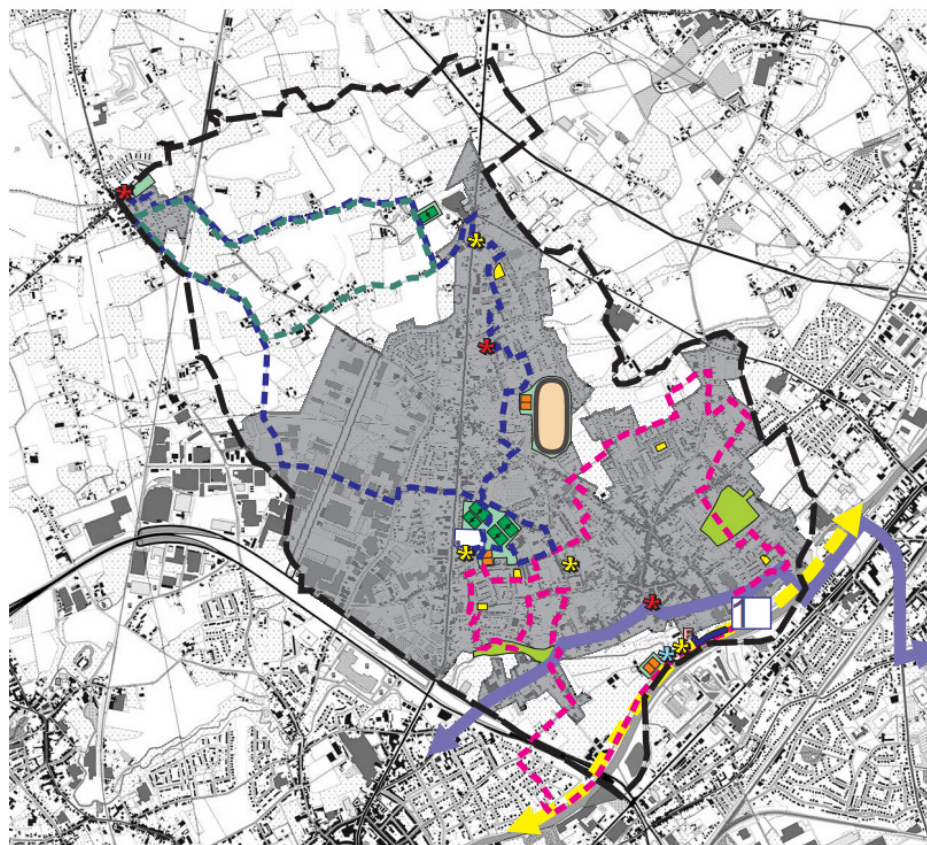
legende

- Sportfaciliteiten
- Trapveldje
- Hippodroom
- Jachthaven
- Zwembad
- Mogelijkheid tot waterskiën
- Fitnessmogelijkheid
- Tennisveld
- Voetbalveld
- Kerk
- Bezienswaardigheid
- Museum
- Natuurpark
- Bonaerdepad
- Ezelspad
- Landbouwleerpad
- Leievallei-fietsroute, LF-route
- Streuvels-autoroute
- Gemeentegrens Kuurne

intercommunale leiedal

leiedal

Kaart deelgebied Kuurne met aanduiding van de Sint-Pieterskerk en de bestaande toeristisch-recreatieve structuur
(bron: Gemeentelijk Structuurplan Kuurne 2007)

2.3.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

LITURGISCHE ACTIVITEITEN (GEGEVENS VAN 2019 - REPRESENTATIEF OVERZICHT VAN VÓÓR CORONA (VÓÓR 2020))		GEMIDDELD AANTAL BEZOEKERS PER VIERING
Aantal weekendvieringen	1 x per weekend	ca. 80
Dag weekendvieringen	Zaterdagavond	
Aantal weekdagvieringen	1 x per week	ca. 8
Dag weekvieringen	Donderdagmorgen	
Eerste communievieringen	1 per jaar 2 instapvieringen per jaar	ca. 400
Aantal vormselvieringen	1 per jaar 1 instapviering per jaar	ca. 400
Groepsactiviteiten ter voorbereiding van eerste communie of vormsel	3 x per jaar oudervergaderingen eerste communie en vormelingen 7 x per jaar voor vormselcatechesen	
Aantal doopvieringen	16	
Trend doopvieringen: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=20/ 2018=26/ 2020=21/ 2022=23	
Aantal huwelijken	3	ca. 100 tot 150
Trend huwelijken: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=3/ 2018=2/ 2020=0/ 2022=0	
Aantal begrafenissen	13	ca. 100 tot 150
Trend begrafenissen: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=22/ 2018=18/ 2020=24/ 2022=7 2020 -> meerdere begrafenissen van de Sint-Michielskerk gingen door in de Sint-Pieterskerk	
Aantal schoolvieringen	7 x per jaar	ca. 150
Bezoek leerlingen in groep	5	ca. 20 à 25
Aantal zitplaatsen in de kerk	600	
Openingsuren kerk buiten vieringen	Elke dag van 9u tot 17u Op zondag, na de viering, is de kerk gesloten	
Aantal priesters	Eén priester voor de ganse pastorale eenheid	
Aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies	De jaarlijkse autowijding/fietsen/buggy's... (eind juni)	
NIET-LITURGISCHE ACTIVITEITEN		
Toeristisch karakter van de kerk	De kerk trekt aandacht door zijn uniek modernistische architecturale vormgeving en omwille van de ruimtelijkheid als zaalkerk. Daarnaast wordt de kerk sinds enkele jaren occasioneel gebruikt voor nevenactiviteiten, die vooral georganiseerd worden door verenigingen omwille van de interessante ligging, grote ruimte en de goede akoestiek.	

Aard van de activiteit	In de kerk worden er occasioneel concerten gehouden (ca. 3 à 4 x per jaar). Op het grasveld dat naast de kerk ligt worden er jaarlijks loopwedstrijden georganiseerd (voor kleuters en kinderen van het lager onderwijs), eveneens een paaseierenzoektocht. Daarnaast wordt het grasplein voor de kerk gebruikt om luchtballonnen te laten opstijgen.
Wanneer vinden die plaats?	Meestal 's avonds of in het weekend
Initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Harmonie Moed en Vlijt, privé persoon (bv. Lisa Debo)
Socio-culturele organisaties die de kerk niet gebruiken, maar daar wel interesse toe zouden (kunnen) hebben	Er wordt aangegeven dat Harmonie Moed en Vlijt interesse heeft om meer gebruik te maken van de accommodatie van de kerk

2.3.5. BESTEMINGSPROFIEL

Als aanvulling op de kerkenfiche voor de Sint-Pieterskerk werd een bestemmingsprofiel opgesteld. Dit profiel werd ontwikkeld door het studieteam Endeavour, RE-ST architecten en Sven Sterken (KU Leuven), in opdracht van het Agentschap Onroerend Erfgoed en het Platform Toekomst Parochiekerken. Het bestemmingsprofiel geeft inzicht in de ruimtelijke kwaliteiten en toekomstmogelijkheden van de kerk, en ondersteunt lokale en kerkbesturen bij het nemen van gestructureerde en objectieve beslissingen over de toekomst van hun parochiekerken.

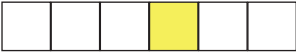

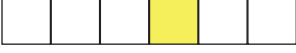

Deze tool is vooral nuttig voor kerken waar een vaste niet-religieuze bestemming in de toekomst wordt overwogen, omdat het randvoorwaarden koppelt aan mogelijke toekomstscenario's. Daarnaast genereert het een lijst van gebruiksmogelijkheden die ruimtelijk passen binnen de kerk, als inspiratie voor toekomstige trajecten. Deze lijst maakt geen expliciet onderdeel uit van het kerkenbeleidsplan.

Hieronder volgt het resultaat van deze oefening voor de Sint-Pieterskerk, dat richting kan geven aan een vervolgtraject:

Kleurcode bij het invullen:

ERFGOEDWAARDEN	TOELICHTING
<p>Juridische beschermingsstatus</p>	De kerk is vastgesteld bouwkundig erfgoed. De juridische bescherming is dus matig.
<p>Onroerend erfgoed: architectuur</p>	De kerk heeft een duidelijke architecturale erfgoedwaarde. Het betreft een atypische, grote betonnen zaalkerk met een vrijstaande kerktoeren, ontworpen door drie Kuurnse architecten: Piet Devos, Marcel Holvoet en Jaak Vandenweghe. Het gebouw is vormgegeven als een tent in twee delen, wat zorgt voor een heel bijzonder lichtinval.
<p>Onroerend erfgoed: interieur</p>	
<p>Onroerend erfgoed context</p>	
<p>Roerend erfgoed</p>	Boven het portaal is er een uniek groot betonraam met ingewerkt glasraam met als thema "onze Lieve-Vrouwe van ons land, met uw sleep van kant, overschaduw ons hele land", naar ontwerp van Marie-Thérèse Isebyt (Wevelgem).
<p>Immaterieel erfgoed</p>	In de kerk zijn er heel wat roerende goederen aanwezig waaronder de tabernakel naar ontwerp van Lionel Holvoet, het keramieken beeld van de verrezen Christus. Verder is er het hoofdaltaar dat uitgewerkt is geweest door leraars en leerlingen van de technische school van Roeselare onder leiding van ontwerp-kunstenaar José Vermeersch (Lendeledede). Deze stelt de Sloep van de heilige Petrus voor. Er is geen beschermd orgel aanwezig in de kerk.
	Er is geen immaterieel erfgoed aanwezig.
BOUWFYSISCHE TOESTAND	TOELICHTING
<p>Bouwfysische toestand</p>	De bouwfysische toestand van de kerk is redelijk goed. Het inspectierapport van 2023 geeft aan dat er vooral enkele onderhoudswerken nodig zijn om de huidige staat te behouden. Het dak vraagt daarbij de meeste aandacht voor onderhoud, zoals het reinigen van daken en goten. Daarnaast is er veel houten buitenschrijnwerk dat zorg vereist, evenals de schouw van de stookinstallatie, het nakijken van de verwarmingsinstallatie.
<p>Onderhoud</p>	
<p>Risico op gevolgschade</p>	
	In de kelder zijn er vochtproblemen door waterinsijpeling, wat aangepakt moet worden. Naast deze kwestie vraagt het dak de meeste financiële middelen.

RUIMTELIJK POTENTIEEL	TOELICHTING
<p>Opdelen</p> 	<p>Het opdelen of compartimenteren van de kerk is mogelijk, maar niet vanzelfsprekend. Het creëren van verschillende ruimtes in een zaalkerk, met haar grote, hoge open ruimte, is een uitdaging, zeker wanneer het ruimtelijke gevoel behouden moet blijven en het betonnen glasraam overal zichtbaar dient te zijn. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de bouwfysische structuur van de vloer, die bestaat uit een betonnen gewelfstructuur met een kruipkelder. De vloer heeft een beperkte draagkracht en kan weinig belasting aan. Dit maakt het toevoegen van extra puntbelasting een uitdaging. Naast verticale opdeling biedt het "box-in-box"-principe mogelijks opportuniteiten, waarbij het inbouwen van een compact volume ervoor kan zorgen dat de ruimtelijkheid van de kerk maximaal behouden kan worden en de werken aan de buitenschil van de kerk beperkt blijven.</p>
<p>Integreren</p> 	<p>Met het kerkbestuur werd de mogelijkheid besproken om het vaste altaar in het midden van de zaalkerk te verwijderen, aangezien dit tegenwoordig nauwelijks nog wordt gebruikt bij erediensten. Voor het beeld van de verzezen Christus in het koor staat behoud voorop.</p>
<p>Uitrusten</p> 	<p>De kerk is goed uitgerust met in het kerkgebouw twee bergruimtes, zowel op de begane grond als op de verdieping. Aan de rechterzijde bevindt zich een bestaand bijgebouw met sanitaire voorzieningen, een sacristie en een kelder waarin de technische installaties zijn ondergebracht. Gezien de minder goede staat van het bijgebouw kan deze mogelijk beperkt worden uitgebreid of herbouwd, hoewel verdere uitbreiding van de kerk ongewenst is. Het openbare grasveld aan de andere kant van het kerkgebouw moet behouden blijven, zodat de klokkentoren zichtbaar blijft en een eenheid vormt met het kerkgebouw.</p>
<p>Openen/ontsluiten</p> 	<p>Het leggen van leidingen in de vloer is eenvoudig dankzij de kruipkelder eronder. Het aanbrengen van een verlaagd plafond is niet mogelijk vanwege de specifieke dakvorm. De kerk heeft vier toegangen, twee vooraan en twee achteraan, wat belangrijk is voor de brandveiligheid.</p>
<p>Toevoegen/wegnemen</p> 	<p>Aanpassingen aan de raamopeningen zijn door de bijzondere vorm van de kerk niet eenvoudig. Het betonnen glasraam moet ter plaatse blijven vanwege zijn uniekheid, erfgoedwaarde en het bijzondere lichtspel dat het in de kerk creëert.</p>
<p>Activeren</p> 	
<p>Linken</p> 	

2.4. Sint-Katharinakerk

2.4.1. IDENTIFICATIE

LIGGING	
Straat	Sint-Katrienplein 11
Wijk	Sente
Deelgemeente	Kuurne
Provincie	West-Vlaanderen
EIGENAAR EN PLAATS IN KERKELIJKE STRUCTUUR	
Eigenaar	Kerkfabriek
Beheer	Kerkfabriek i.s.m. Stad Kortrijk, Gemeente Kuurne en Gemeente Lendeledede (kostenverdeling via verdeelsleutel)
Bisdom	Brugge
Dekenaat	Kortrijk
Parochie	Sint-Katharina
STATUUT	
De kerk is niet beschermd, maar is wel aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 24-09-2009 (hervastgesteld: 14-05-2024)	

Aanduiding ligging Sint-Katharinakerk
Bron: inventaris onroerend erfgoed

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Foto's van tijdens het plaatsbezoek (30/11/2023)

2.4.2. BESCHRIJVING

A) Cultuurhistorische waarde

BOUWKUNDIGE GEGEVENS	
Datering	Ca. 1212 de bouw van een eerste houten kapel dat in 1221 vervangen werd door een stenen exemplaar Rond 1877-1879 werd de huidige parochiekerk gebouwd
Stijl	Neoromaans
Kerktype	Basiliek
Torentype	Geveltoren (voorgebouwde westtoren)
BESCHRIJVING	
Historische beschrijving	<p>Geörienteerde neoromaanse kerk gebouwd tussen 1877 en 1879, ter vervanging van een middeleeuwse wijkkapel zogenaamd "St. Cateryne Capelle" (1682). Parochiekerk van de gelijknamige parochie, in de volksmond 'Sente' genoemd, gelegen in het uiterste noordwesten van de gemeente. De parochie verspreidt zich over drie gemeenten: Heule, Lendelede en Kuurne. Tot de Franse revolutie behoorde de parochie bij het bisdom Doornik. Sinds 1956 behoort de parochie tot de dekenij Harelbeke. De kerk wordt gedeeltelijk omgeven door groenbeplanting. Ten zuiden van de kerk, parking.</p> <p>Volgens de overleveringen zou omstreeks 1212 een eerste houten kapel gebouwd zijn op de grens van de drie gemeenten. De kapel was gelegen in een uithoek van de heerlijkheid Mosschere.</p> <p>Naar verluidt wordt deze kapel al in 1221 vervangen door een iets oostelijker gelegen stenen exemplaar. De bouw van de Romaanse kapel wordt gesteund door de Joanna, gravin van Vlaanderen en Henegouwen. De kapel staat onder de bescherming van de abt van Sint-Martinus van Doornik. Vermoedelijk wordt rond 1350 het Romaanse venster in de achtergevel vervangen door een groter spitsboogvenster. In het laatste kwart van de 16de eeuw wordt ten gevolge van de godsdienstoorlogen de kapel sterk beschadigd. In 1601 wordt het koor en een deel van de voorgevel volledig vernieuwd onder leiding van de Kortrijkse bouwmeester Persyn. De werken worden uitgevoerd door metsers Jan Dekimpe. Het nieuwe koor wordt in 1605 ingewijd. In 1626 worden herstellingswerken uitgevoerd aan het dak.</p> <p>In de 18de eeuw kent Vlaanderen onder Oostenrijks bewind een relatieve rust en dit uit zich in een verhoogde bouwactiviteit. In de kapel wordt in 1725 een vloer gelegd, in 1741 wordt een nieuwe klok gekocht en in 1746 wordt de kapel voorzien van een nieuwe gevel in barokstijl door meester-metselaar Joost Steyt. In 1797, tijdens de Franse Revolutie, wordt de kapel verbeurd verklaard en verkocht. In 1803 wordt de kapel terug opengesteld voor de eredienst.</p> <p>Vanaf het begin van de 19de eeuw wordt er gestreefd naar de oprichting van een zelfstandige parochie en gemeente. In 1803 worden de grenzen voor het successale vastgelegd. Op 9 februari 1870 verschijnt het Koninklijk Besluit waarin de grenzen van de zelfstandige parochie Sint-Katharina definitief worden vastgelegd en hiermee de erkenning van het gehucht als parochie. Na een kleine eeuw streven halen de inwoners van 'Sente' hun slag thuis. Doch bestuurlijke onafhankelijkheid zal hen niet worden toegekend.</p> <p>In 1879 wordt gestart met de bouw van de huidige neoromaanse kerk naar ontwerp van de provinciaal architect Croquison (Kortrijk).</p> <p>Tijdens de beide wereldoorlogen wordt de kerk telkens beschadigd.</p>

Plattegrond en exterieur

Driebeukige neoromaanse kerk van het basilikale type met voorgeplaatste westtoren, schip van zes traveeën; zijbeuken met rechte sluiting en koor van twee rechte traveeën en halfronde sluiting. Ten zuiden sacristie; ten noorden bergplaats. Rode baksteenbouw met rijkelijk gebruik van witte natuursteen voor onder meer muurbanden, strekken en arduin voor de onderdorpels en plint. Schip onder leien zadeldak, zijbeuken onder lessenaarsdak. Koor onder kegelvormig leien dak.

Vierkante westtoren van vier geledingen bekroond met ingesnoerde achzijdige torenspits. Benadrukte hoeken door de op elkaar gestelde steunberen. In de oksel van het schip en de zuidelijke zijbeuk rond traptorentje, geaccentueerd door het gebruik van witte natuursteen voor de horizontaliserende muurbanden en lichtspelen.

Rondboogportaal met twee hardstenen zuilen met eenvoudig kapiteel. Boogveld met verhoogd natuurstenen kruis. Getoogde poortopening. Aflijnende rondboogfries op natuurstenen consoles met schild. Tweede geleding gemarkeerd door gekoppeld rondboogvenster met glas in lood. Derde bouwlaag afgelijnd door fries. Geprofileerde rondboognis met twee lichtspelen. Bovenste geleding gekenmerkt door gekoppelde galmgaten en ijzerplaat.

Aanleunende gevels met aflijnende rondboogfries, rustend op natuurstenen consoles.

Zijgevels geritmeerd door steunberen met ertussen rondboognissen met gekoppelde rondboogvensters met zuiltjes met natuurstenen kapiteel en sokkel. Laatste smalle travee met zijkoor, verdiepte rondboognis met rondboogvensters met erboven blinde oculus. Lichtbeuk van het middenschip geritmeerd door kleine verdiepte rondboogvensters. Aflijnende bakstenen fries. Oostgevel van het schip verfraaid door rondboogfries. Koor geritmeerd door vlakke pilasters met centraal verdiept drieliicht.

Interieur

Bepileerd en geschilderd interieur, oorspronkelijk met neogotische beschilderingen, zie oude prentbriefkaarten. Schip geritmeerd door rondbogige scheibogen op zuilen met achzijdige arduinen sokkel en kapitelen met florale motieven, onder meer acanthusbladeren. Boven de zuilen blinde medaillons, oorspronkelijk met Christusmonogram, zie oude foto's. Schip overwelfd door tongewelven met gordelbogen rustend op consoles. In de zijbeuken, kruisribgewelven rustend op floraal uitgewerkte consoles. Ter hoogte van het koor kruising gemarkeerd door samengestelde halfzuilen. Koor geritmeerd door halfzuiltjes met kapiteel met natuurstenen sokkel. Zijaltaren toegewijd aan Heilige Maria en Heilige Katharina. Het hoofdkoor wordt van de zijkoren gescheiden door een gebeeldhouwd houten koorgestoelte. Houten tochtportaal met erboven orgeltribune. Tapijtbekleding. Ter hoogte van het altaar: vloer van witte en zwarte marmer.

Mobilair

Deels bewaard eind 19de-eeuws kerkmeubilair.

Orgel: aangekocht in 1907, in 1864 gebouwd door Pieter Anneessens voor de kerk van Houdeng-Goegnies. Het is het oudste Anneessensorgel in West-Vlaanderen.

Kruisweg van de hand van Godfried Theunyk, Esen. Twee eiken koorgestoeltes van circa 1891-1900. Twee eind 19de-eeuwse biechtstoelen in eik. Tabernakel van het zijaltaar toegewijd aan de Heilige Katharina, met Lam van de Apocalypsis, midden van de 18de eeuw, eik. Tabernakel van het (andere) zijaltaar (noordzijde), met Hostiedragende kelk, 19de eeuw, verguld hout, zonder kaarsenbank.

Bron: Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Sint-Katharinakerk [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89889>, (geraadpleegd op 3 mei 2023)

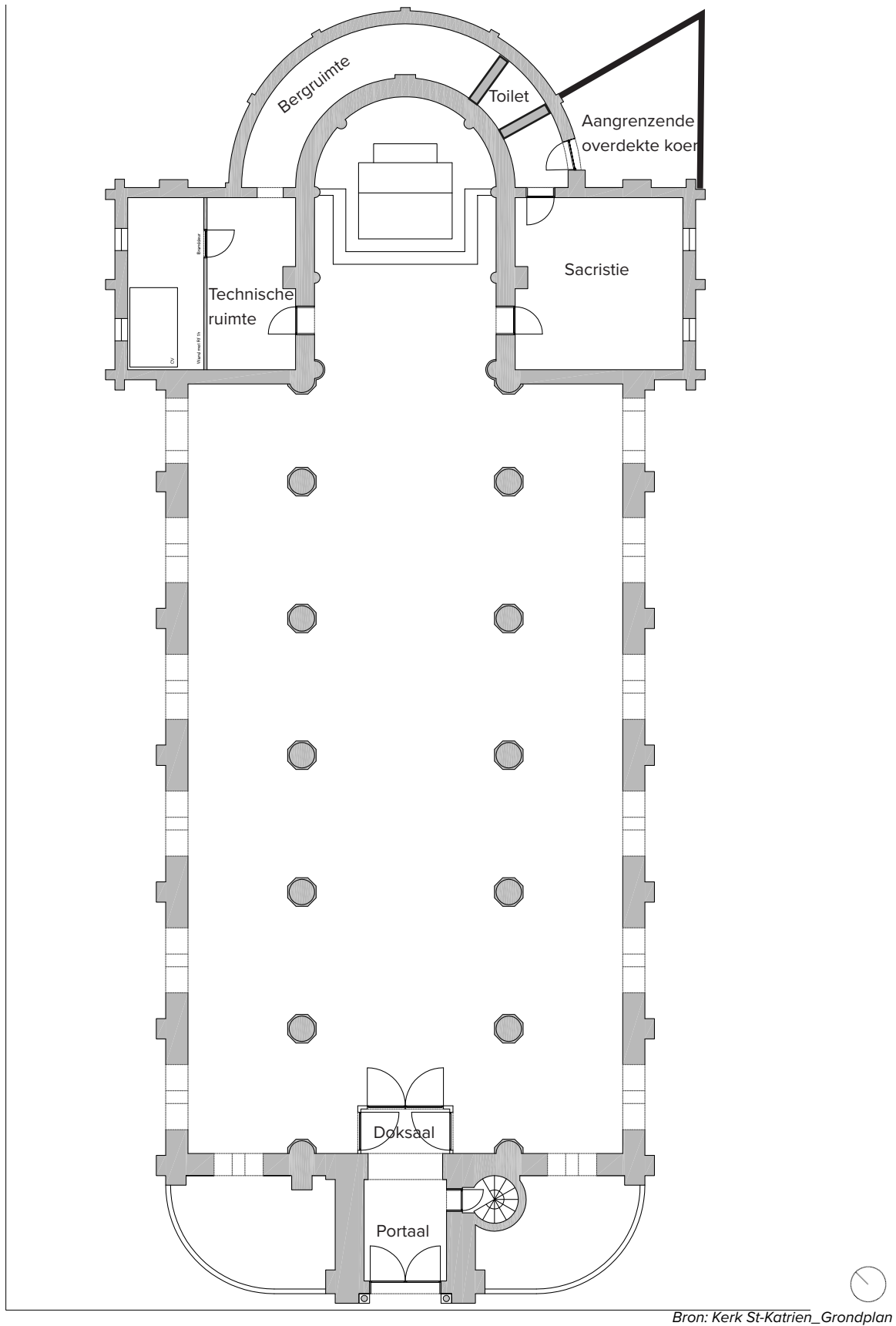
Tradities en gebruiken

Volksdevotie om te kunnen bidden voor de heilige Catharina. Catharina is de patroonheilige van de Dominicanessen van de Derde Orde, van de wasvrouwen en van de stervenden. Haar feest wordt gevierd op 29 april.

B) Architecturale mogelijkheden

BOUWKUNDIGE KENMERKEN	
Footprint kerkgebouw	629,06 m ²
Oppervlakte terrein	629,06 m ²
Weekkapel	Niet aanwezig
Uitbreidingsmogelijkheden	<p>De kerk staat op het centrale plein, dat aan de zuidzijde ingericht is als parking. De voorzijde paalt aan een straat. De kerk grenst ook direct aan de vrije basisschool Sint-Katrien, het recent gebouwde buurthuis 't Senter, de jeugdheden van de Chiro en de voormalige pastorie waarin een kinderopvang wordt ondergebracht.</p> <p>Aan de noordelijke zijde van het kerkgebouw bevindt zich de toegang tot de speelplaats van de school. De achterkant van de kerk grenst aan de (groene) speelruimte.</p> <p>Gezien de verschillende aangrenzende functies en toegangen, zijn uitbreidingswerken van deze kerk geen evidentie. Indien er uitbreiding gewenst is, biedt enkel verdere renovatie of herbouw van de pastorie mogelijkheden.</p>
Afzonderlijke deelruimtes	<p>Sacristie</p> <p>Bergruimte/technische ruimte</p> <p>Koer</p> <p>Traphal</p>
Mogelijkheden tot compartimentering	Compartimenteren (horizontaal/verticaal) van de kerk is minder wenselijk, gezien de kerk als klankkast fungeert voor het bestaande orgel.
WAARDEVOLLE ROERENDE GOEDEREN	
Opsomming waardevolle roerende goederen	<ul style="list-style-type: none">- Het oudste Anneessensorgel die in perfecte staat is, na een renovatie gespreid over 6 jaar.- 5 waardevolle schilderijen waaronder 'De Kruisweg', 'De profeet' en 'De verrijzenis' van kunstschilder Godfried Theunycck, In 2021 werden er twee olieverf op koper schilderijen overgenomen van de St-Rochuskerk te Kortrijk: 'De geboorte van Christus' en 'de opdracht in de tempel'.- Een eiken kerkmeesterbank- Twee eiken koorgestoeltes- Twee eiken biechtstoelen- De tabernakels van de beide zij-altaren <p>De kerkfabriek beschikt over een actuele interne inventaris roerende goederen (2022) die vermeld staat in Religiosoft zonder waardebeoordeling. Bij interesse kan de Erfgoedcel Zuidwest ondersteuning bieden om deze inventaris verder te professionaliseren.</p> <p>Omschrijving: zie "cultuurhistorische waarde"</p>
VOORZIENINGEN	
Verwarming	Aanwezig: gasinstallatie op warme lucht (in 2004 geïnstalleerd)
Sanitair	Eén toilet naast de sacristie
Keuken	In de sacristie (afwasbak)
Geluidsversterking	Aanwezig, goede akoestiek

Aandachtspunten technieken	De vloer is grotendeels bedekt door een tapijt. Aanpassingen aan de vloer zijn mogelijk i.f.v. nieuwe leidingen
TOEGANKELIJKHEID	
Toegangen	Eén hoofdingang aan de voorzijde van de kerk En zuidoostelijke zij-toegang naar de sacristie
Voorzieningen andersvaliden	Hoofdtoegang voorzien van een hellend vlak i.f.v. rolstoelgebruikers

Bron: Kerk St-Katrien_Grondplan

C) Bouwfysische toestand

Inspectie monumentenwacht	Er zijn verslagen van 2001 // 2008 // 2011 // 2019. Het laatste verslag dateert van 24 november 2021. Inspectienummer: 50585/2021/B
Resultaten inspectie en urgentie problemen	<p>De kerk wordt heel goed onderhouden</p> <p>Tijdens de inspectie werden enkele dichtgeslibde tapgaten van regenafvoeren vrijgemaakt. Sedert de vorige inspectie werden tevens meerdere werken uitgevoerd. Onder meer de leien op de dakvlakken 9 en 12 werden vervangen en de binnenafwerking van de sacristie gerenoveerd.</p> <p>In het rapport staan enkel werken opgenomen die ondertussen aangepakt zijn geweest (zie hieronder uitgevoerde werken - 2024)</p> <p>De torenverdiepingen opvegen en bij voorkeur tweejaarlijks herhalen</p>
Voorziene investeringswerken in meerjarenbegroting	<p>Er zijn verschillende onderhoudscontracten: jaarlijks onderhoud van orgel, centrale verwarming, bliksembeveiliging, van de goten en van de groenomgeving</p> <p>In het meerjarenplan van 2026-2031 zal het vernieuwen van dakdelen 10 en 11 van de kerk worden opgenomen</p>
Uitgevoerde werken in de laatste 10 jaar	<p>2015:</p> <p>De zijgevels van de kerk werden gerenoveerd. Dit gebeurde gedeeltelijk met eigen middelen (opbrengst verkoop grond 't Senter aan de basisschool)</p> <p>2016:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nieuwe onderdelen aan de torenuurwerk- De ramen van de sacristie werden vervangen. Deze werden voorzien van dubbele beglazing.- Het interieur van de kerk werd vernieuwd: schilderwerken en het aanbrengen van een nieuw vast tapijt <p>2017:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het uitvoeren van rioleringswerken- Het meubilair werd vernieuwd (174 stoelen) <p>2018/2019:</p> <p>Sanitair werken</p> <p>2019:</p> <p>Verfraaien van de inkom van de sacristie, berging en toilet</p> <p>2020:</p> <ul style="list-style-type: none">- Dakwerken (t.h.v. zijbeuken van de kerk)- Volledige herinrichting van de sacristie tot weekkapel en vergaderzaal <p>2021:</p> <ul style="list-style-type: none">- Automatisering van de klokken- Het opkuisen van de tuin en het aanleggen van terras (vergadering en/of receptie) <p>2024:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het verven van de boordplanken van de bakgoten- Het herstellen van de gescheurde rubberen dilatatiestukken in de goot rond het koor en onder dakvlak 10- Het herstellen van de lekkende afvoeren ter hoogte van de sacristie

Dakvlak 10, ontbrekende leien

Dakvlak 11, voorlopige leihertellingen met stroken asfalt

Dakvlak 10, voorbeeld van gescheurd rekstuk

Dakvlak 10, voorbeeld van vochtplek op muurplaat

Bron: Bouwkundige inspectie Sint-Katharinakerk. Monumentenwacht West-Vlaanderen vzw: Inspectienummer 50585/2021/B.

2.4.3. SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

RUIMTELIJKE CONTEXT	
Rol van de kerk t.o.v. stedelijk weefsel	De kerk ligt op de uiterste grens van drie West-Vlaamse gemeenten: Lendeledede, Heule (deelgemeente van Kortrijk) en Kuurne. De kerk ligt in het centrum van de woonkern 'Sente' en ligt op het grondgebied van de gemeente Kuurne.
Beschermde stads- of dorpszichten of beschermde landschappen	/
Stedenbouwkundige bestemming kerkgronden	Gewestplan: woongebied
Nabijheid andere gebedsruimten (kapel, klooster...)	Sint-Eutropiuskerk (Heule): ca. 2,5 km Sint-Blasiuskerk (Lendeledede): ca. 2 km Sint-Pieterskerk: ca. 3,5 km
NABIJE FUNCTIES	
Kerkhof	De kerk is niet direct omgeven door een kerkhof Wel bevindt zich in de nabije omgeving (op 160 m) van de kerk de begraafplaats van Sente
Pastorie	De pastorie bevindt zich ten zuidoosten van de kerk. Een deel van het gebouw wordt in gebruik genomen door een kinderopvang.
Klooster	Niet aanwezig
Erfgoed	In de omgeving zijn verschillende waardevolle panden aanwezig die vastgesteld zijn in de inventaris bouwkundig erfgoed (o.a. gemeentelijke lagere school, gemeentelijke begraafplaats Sint-Katharina, dorpswoning van 1924, boerenhuis met stal, villa van 1940...)
Scholen (kleuterscholen, basisscholen, secundair onderwijs, volwassenonderwijs, deeltijds onderwijs)	Vrije basisschool Sint-Katrien (achterzijde kerk)
Cultuur	Buurhuis 't Sente (achterzijde kerk)
Andere	De jeugdlokalen van de Chiro (achterzijde kerk) Enkele handelzaken (broodjeszaak, kapsalon...) Sportfaciliteiten
BEREIKBAARHEID	
Openbaar vervoer	Bushalte (flex): 'Lendeledede Sint-Katharinakerk' schuin tegenover de kerk Tijdelijke bushalte: 'Lendeledede Izegemsestraat t.h.v. de parking van de kerk' Bushalte: 'Lendeledede Houtdakspant' - op 800 m van de kerk
Parkeerplaatsen	Er zijn 41 parkeerplaatsen (waarvan 2 plaatsen voor mindervaliden) aanwezig op de gratis openbare parking ten zuidoosten van de kerk, die gedeeltelijk ook door de school gebruikt wordt Langs de rijweg zijn er in de omgeving nog enkele parkeerplaatsen aanwezig (gratis)

Luchtfoto Parochiekerk Sint-Katharina (2024)
Bron: © CycloMedia Technology B.V

GEMEENTE KUURNE
RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN
INFORMATIEF DEEL

bestaande
toeristisch-recreatieve structuur

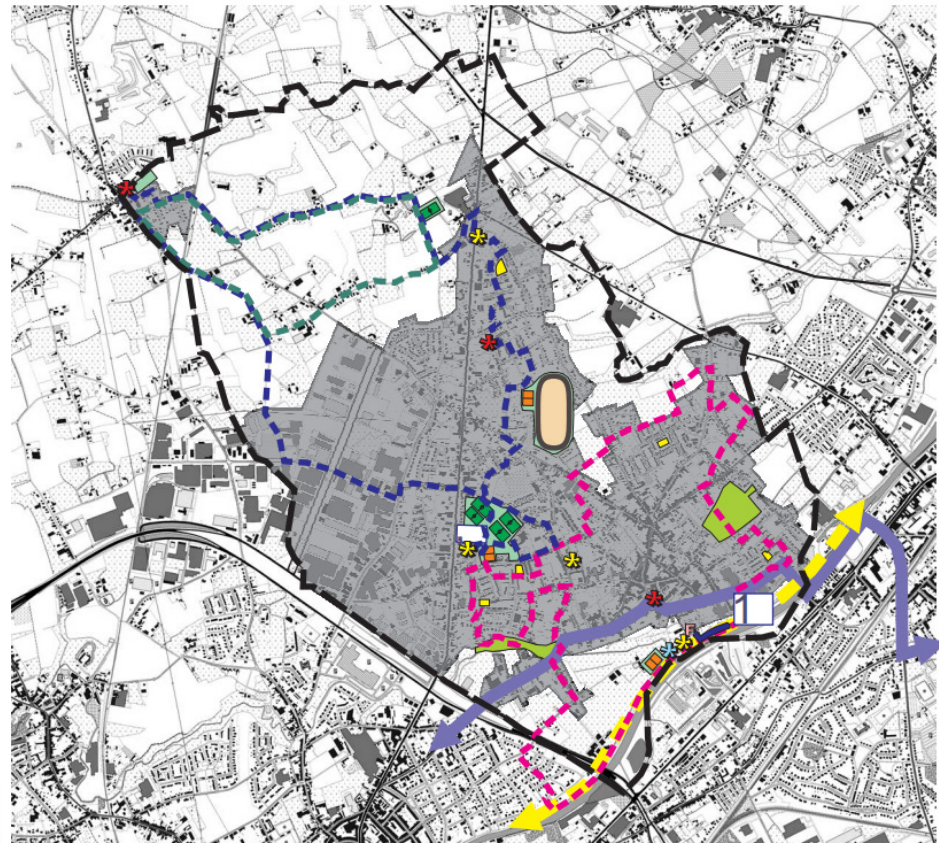
kaart 19

legende

- Sportfaciliteiten
- Trapveldje
- Hippodroom
- Jachthaven
- Zwembad
- Mogelijkheid tot waterskiën
- Fitnessmogelijkheid
- Tennisveld
- Voetbalveld
- Kerk
- Bezienswaardigheid
- Museum
- Natuurpark
- Bonaerdepad
- Ezelspad
- Landbouwleerpad
- Leievallei-fietsroute, LF-route
- Streuvels-autoroute
- Gemeentegrens Kuurne

intercommunale leiedal

Kaart deelgebied Kuurne met aanduiding van de Sint-Katharinakerk en de bestaande toeristisch-recreatieve structuur
(bron: Gemeentelijk Structuurplan Kuurne 2007)

2.4.4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

LITURGISCHE ACTIVITEITEN (GEGEVENS VAN 2019 - REPRESENTATIEF OVERZICHT VAN VÓÓR CORONA (VÓÓR 2020))		AANTAL BEZOEKERS PER VIERING
Aantal weekvieringen	1 x per weekend	ca. 70
Dag weekvieringen	Zondag	
Aantal weekdagvieringen	1x per week	ca. 10
Dag weekvieringen	Woensdag	
Eerste communievieringen	1	ca. 250
Aantal vormselvieringen	1	ca. 250
Groepsactiviteiten ter voorbereiding van eerste communie of vormsel	3 x contactmomenten met ouders 5 x vormselcatechesen/repetities	
Aantal doopvieringen	16	
Trend doopvieringen: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=13/ 2018=15/ 2020=10/ 2022=6	
Aantal huwelijken	5	ca. 100 tot 150
Trend huwelijken: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=4/ 2018=1/ 2020=0/ 2022=2	
Aantal begrafenissen	11	ca. 100 tot 150
Trend begrafenissen: aantallen in 2016, 2018, 2020 en 2022	2016=4/ 2018=7/ 2020=9/ 2022=4	
Aantal schoolvieringen	7 x per jaar	ca. 120
Bezoek leerlingen in groep	Quasi altijd met de ganse schoolgroep	
Aantal zitplaatsen in de kerk	150	
Openingsuren kerk buiten vieringen	Elke dag van 8u tot 18u (winter) of 19u (zomer) Op zondag, na de viering, is de kerk gesloten	
Aantal priesters	Eén priester voor de gans pastorale eenheid	
Gebruik door andere gemeenschappen	Ca. 1 keer per maand wordt de kerk gebruikt door de gemeenschap 'Moeder van Vrede' uit Gistel	
Aantrekkingskracht voor bepaalde ceremonies	Kerstmisdag en missen met kooroptreden Daarnaast wordt de kerk vaker gekozen door trouwende koppels omwille van de charme van de kerk	
NIET-LITURGISCHE ACTIVITEITEN		
Toeristisch karakter van de kerk	De kerk wordt sinds enkele jaren occasioneel gebruikt voor nevenactiviteiten, die vooral georganiseerd worden door verenigingen	
Aard van de activiteit	Een tweetal concerten (vaak kerstconcert en/of nieuwjaarsconcert) Wekelijkse koorrepetitie/maandelijks samenkomst groep 'Het Cenakel' (telkens de laatste dinsdag van de maand) Regelmatig: tentoonstellingen door de parochieraad en activiteiten door de basisschool Vanaf 2003 tot 2009: culturele activiteiten georganiseerd door 'Dorp op stap'	

Wanneer vinden die plaats?	's Avonds of in het weekend
Initiatiefnemers niet-liturgische activiteiten	Koororganisaties, school en parochieraad
Socio-culturele organisaties die de kerk niet gebruiken, maar daar wel interesse toe zouden (kunnen) hebben	Momenteel niet gekend

3. Naar een toekomst

3.1. Mogelijke toekomsttrajecten

In Vlaanderen worden er verschillende toekomstscenario's voor kerkgebouwen ontwikkeld, waarbij de vraag centraal staat of een kerk haar religieuze functie behoudt en of er eventueel een vaste, niet-religieuze functie aan toegevoegd kan worden. Deze mogelijke toekomstscenario's zijn gedefinieerd door de Vlaamse bisschoppen en worden gekenmerkt door een uniforme terminologie die door heel Vlaanderen gehanteerd wordt.

In dit kerkenbeleidsplan is voor elke kerk in de gemeente afgestemd welk toekomsttraject het best aansluit bij de gezamenlijke visie van het kerkbestuur en het gemeentebestuur. Hieronder zijn de mogelijke toekomsttrajecten opgesomd:

Valorisatie

Valorisatie heeft betrekking op initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieuze en culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en landschappelijke aspecten). Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn. De hoofdactiviteit blijft de religieuze functie, waarbij occasioneel niet-religieuze activiteiten mogelijk zijn. De toestemming om occasioneel gebruik te maken van de kerk gebeurt steeds op aanvraag bij de kerkfabriek.

Medegebruik

Medegebruik is de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen. In geval van medegebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

Nevenbestemming

Wanneer een parochiekerk nog wel voor religieuze activiteiten gebruikt wordt, maar te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan men een nevenbestemming overwegen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een multifunctioneel gebruik en een gedeeld gebruik. In tegenstelling tot valorisatie betreft nevenbestemming geen occasioneel gebruik, maar een vaste nevenactiviteit. Afspraken voor regelmatig terugkerende momenten worden in een gebruiksovereenkomst vastgelegd. Dit zorgt voor een duidelijke structuur en voorkomt misverstanden, terwijl de religieuze functie van de kerk gewaarborgd blijft.

Nevenbestemming in tijd (multifunctioneel gebruik)

Multifunctioneel gebruik is een nevenbestemming in de tijd. Het kerkgebouw kan in dit geval occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt worden. In geval van multifunctioneel gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

Nevenbestemming in ruimte (gedeeld gebruik)

Gedeeld gebruik is een nevenbestemming in de ruimte. Het kerkgebouw wordt architecturaal zodanig heringericht dat er een nieuwe en kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen. Een gedeeld gebruik veronderstelt dus dat de liturgische

ruimte en de andere ruimten bouwkundig volledig van elkaar gescheiden zijn, zodat een gedeeld gebruik mogelijk wordt, zonder dat de afzonderlijke activiteiten elkaar hinderen of doorkruisen. In geval van gedeeld gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.

In geval van medegebruik, multifunctioneel gebruik of gedeeld gebruik van de parochiekerk moet het kerkbestuur met de gebruikers een gebruiksovereenkomst voor een bepaalde duur sluiten, waarin onder meer volgende bepalingen worden opgenomen:

- Omschrijving van de ruimte die voor medegebruik of een nevenbestemming ter beschikking wordt gesteld
- Afspraken in verband met het gebruik van de ruimte, meubilair, schoonmaak, veiligheid, uren van gebruik
- Afspraken om de rust en de stilte tijdens de liturgische diensten te verzekeren
- Regeling voor deelname in de kosten van het kerkgebouw
- Regeling van aansprakelijkheid in geval van schade en de verzekering
- Aanduiding van de instantie die bemiddelt of beslist in geval van betwisting

Om geldig te zijn, heeft deze overeenkomst bovendien de handtekening van de pastoor en de bisschop (cf. Codex Iuris Canonici, can. 1257).

Herbestemming

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Van kerkelijke zijde is de schriftelijke goedkeuring van de bisschop vereist. De bisschop kan zijn goedkeuring tot herbestemming slechts verlenen wanneer er een duidelijk en aanvaardbaar plan voor de herbestemming van de kerk voorhanden is. De herbestemming van het kerkgebouw moet op voldoende juridische garanties voor een consequente toepassing in de toekomst kunnen steunen.

3.2. Pastoraal plan

Naast de basisinventaris van de kerken vormt het pastoraal plan van de pastorale eenheid Emmaus een belangrijke basis voor het kerkenbeleidsplan. In dit plan bepaalt de pastorale ploeg voor de komende jaren welke pastorale activiteiten in welke kerken zullen doorgaan. Bij aanvang van deze opdracht was er nog geen pastoraal plan voor handen. In een eerste stuurgroepoverleg werd gevraagd aan de vertegenwoordigers van de pastorale ploeg om de opmaak op te starten en op basis hiervan eerste inzichten mee te delen omtrent de toekomst van de Kuurnse kerken. Op deze manier werd toch afstemming gezocht met het pastoraal plan. Deze eerste aanzet wordt integraal opgenomen in het kerkenbeleidsplan:

Eén gebedsplaats/ stilteplek op de drie entiteiten – Sint-Michiel – Sint-Pieter – Sint-Katharina

Hierbij onze consensus:

+ Sint-Michielskerk behoudt haar liturgische functies met beperkte kans voor een tentoonstelling of een concert: hoofdgebruik is sacrale ruimte als kerk

+ Sint-Pieterskerk kan overgedragen worden aan de gemeente op voorwaarde dat in het gebouw een eigen ruimte gecreëerd wordt die uitsluitend voor de eredienst bedoeld is

Deze ruimte kan afgesloten worden en is liefst van buiten uit rechtstreeks bereikbaar.

Voorstel naar de kerkfabriek toe: De kerkfabriek wordt ontlast van de zorg voor het ganse kerkgebouw en draagt deze verantwoordelijkheid over aan de gemeente Kuurne. De kerkfabriek neemt enkel de zorg op zich voor de nieuwe ruimte.

+ Sint-Katharinakerk behoudt haar huidige functies met beperkt medegebruik voor concerten en eventuele tentoonstellingen

Tijdens het traject werd een pastoraal plan opgemaakt en ter goedkeuring voorgelegd aan het bisdom Brugge (november 2024).

3.3. Gedragen lange termijnsvisie op het toekomstig gebruik en functie

DEELGEMEENTE	KERK	TOEKOMSTVISIE
Kuurne	Sint-Michielskerk	Valorisatie (kerk open voor adhoc gebruik)
Kuurne, Sint Pieter	Sint-Pieterskerk	Nevenbestemming in ruimte (gedeeld gebruik)
Kuurne, Sente	Sint-Katharinakerk	Valorisatie (kerk open voor adhoc gebruik)

Sint-Michielskerk

De Sint-Michielskerk wordt beschouwd als de hoofdkerk vanwege zijn gunstige ligging aan het marktplein, nabij het gemeentehuis en verschillende lokale diensten. Deze centrale locatie draagt bij aan de levendigheid en sociale controle in de dorpskern. Uit de gebruikscijfers blijkt dat de Sint-Michielskerk de meest bezochte van de drie kerken is voor zowel weekend- als weekvieringen. Vanwege zijn grootte leent deze kerk zich het best voor regelmatige erediensten die aansluiten bij de behoeften van de gemeente. Bovendien liggen het aantal bijzondere vieringen, zoals huwelijken, begrafenissen en doopsels, aanzienlijk hoger dan in de andere twee kerken.

Sint-Pieterskerk

Gezien de schaalgrootte, het beperkte huidige gebruik van de kerk en de centrale ligging in de gemeente, leent de Sint-Pieterskerk zich beter voor een nevenbestemming op lange termijn. De kerk is momenteel te groot voor het gebruik bij week- en weekendvieringen, en zelfs voor speciale grotere vieringen wordt de volledige capaciteit meestal niet bereikt. Dit roept de noodzaak op voor een schaalverkleining van de eredienst in het gebouw. Als belangrijk herdenkingsgebouw en herkenningspunt voor de omliggende wijken, moet het nieuwe programma een gemeenschapsfunctie vervullen en een sterke link met de buurt hebben. Extra invulling zou bovendien interessant zijn om de sociale controle in en rond het gebouw te bevorderen. De grote open zaalruimte, de vele ramen en de dakopbouw vormen een uitdaging om te komen tot een duurzaam energiebeheer.

Sint-Katharinakerk

De kerk is gelegen in het dorp en de parochie Sente, op het grondgebied van Kuurne. Dit is een plek waar de grenzen van de gemeenten Lendeledede, Kuurne en Heule samenkomen. De kerk is eigendom van het kerkbestuur, maar de financiële verantwoordelijkheid wordt gedeeld door de stad Kortrijk, de gemeente Lendeledede en Kuurne via een verdeelseutel. Tijdens het traject rond de toekomstvisie van de Sint-Katharinakerk zijn de stad Kortrijk en de gemeente Lendeledede betrokken geweest.

Gezien de ligging en de maatschappelijke waarde voor het dorp is het wenselijk dat de kerk naar valorisatie gaat. Qua schaalgrootte is de kerk ideaal voor kleine vieringen die passen bij de gemeenschap. Het is interessant om de kerk open te stellen voor divers occasioneel gebruik. Hierbij is een blijvende afstemming met de school en het polyvalente buurthuis 'Senter' essentieel.

Deze langetermijnsvisie sluit ook aan bij de visie van het pastoraal plan.

3.4. Maatschappelijke waarde

Kerkgebouwen hebben de voorbije eeuwen belangrijke maatschappelijke rollen vervuld. Een kerkgebouw is dan ook vaak sterk verbonden met de gemeenschap waar het gebouw staat. Een kerkgebouw kan heel wat maatschappelijke waarde hebben, ondanks veranderingen in religieus gebruik. Daarom is het belangrijk om bij de opmaak van een kerkenbeleidsplan deze waarden te erkennen en mee te nemen bij het uitdenken van de toekomst van een kerkgebouw.

Een kerk fungeerde doorheen de geschiedenis vaak als een open en toegankelijke ontmoetingsplaats. Kerken zijn ook visuele herkenningspunten die deel uit maken van de identiteit van de stad, het dorp of de wijk waar ze staan. Bij nevenbestemming of herbestemming is het waardevol om functies te zoeken die de maatschappelijke betekenis en het open karakter van het gebouw behouden.

Voor veel mensen gaat de waarde van een kerkgebouw verder dan het gebouw zelf. Het gebouw is vaak doordrenkt met persoonlijke en collectieve herinneringen: huwelijken, begrafenissen, doopplechtigheden en andere belangrijke levensmomenten vinden hier plaats. Deze ervaringen maken een kerkgebouw tot een emotioneel geladen plek, die een gevoel van identiteit en verbondenheid met het verleden geeft. Zelfs voor wie niet meer actief deelneemt aan religieuze diensten, blijft de kerk een symbool van traditie, erfgoed en continuïteit in de gemeenschap.

Zowel tijdens de opmaak van het kerkenbeleidsplan als tijdens eventuele vervolgstappen moet er zorgvuldig worden afgewogen hoe deze maatschappelijke en emotionele waarden behouden kunnen blijven, ook wanneer een kerk gedeeltelijk een nieuwe invulling krijgt. Het behouden van deze waarden kan bijdragen aan een geslaagde herinvulling die de identiteit van de gemeenschap versterkt en het gebouw een nieuwe toekomst biedt, zonder het verleden uit het oog te verliezen.

Participatieavond en bevraging over de toekomst van de kerken

De bredere bevolking werd op de hoogte gebracht van het kerkenbeleidsplan aan de hand van een infoavond op 25 juni 2024 georganiseerd in de Sint-Pieterskerk en een bevraging die zowel digitaal als fysiek werd beschikbaar gemaakt. Hiermee had de stuurgroep de intentie om geïnteresseerden de kans te geven hun bedenkingen mee te geven over de toekomstplannen van de drie kerken.

Op de infoavond werd na een algemene introductie de gezamenlijke toekomstvisie op de kerken van de gemeente en de kerkelijke overheid meegedeeld. De ongeveer 100 aanwezige inwoners kregen de gelegenheid hun ideeën te delen via twee gesprekstafels, waar verschillende voorbeeldactiviteiten werden getoond en zij hun voorkeur per kerk konden aangeven. Daarnaast konden ze hun mening achterlaten aan de hand van post-its.

Vanaf die avond kregen inwoners 2,5 weken ook de kans een formulier in te vullen met vier algemene startvragen over hun leeftijdscategorie, welke buurt, frequentie van kerkbezoek, en de gelegenheden waarvoor ze de kerk bezoeken. Daarnaast konden ze per kerk aangeven welke activiteiten zij geschikt vinden naast de erediensten. Voor de Sint-Pieterskerk werd vertrokken van het idee voor een vaste nevenbestemming ofwel gedeeld gebruik, terwijl het voor de andere twee kerken ging om occasioneel gebruik ofwel ondergeschikt aan de religieuze functie. Het formulier kon zowel digitaal als op papier worden ingevuld, met inzamelboxen in de drie kerken en het gemeentehuis.

Tijdens het infomoment waren de meeste reacties constructief ten aanzien van de visies van het kerkbestuur en de gemeente. Er was vooral veel interesse in de toekomst van de Sint-Pieterskerk, zowel tijdens de plenaire presentatie als aan de gesprekstafels. Verschillende aanwezige burgers wezen op de geschiedenis van het gebouw en de sterke verbinding met de omliggende woonwijken. De emotionele waarde die de kerk voor veel aanwezigen heeft, kwam duidelijk naar voren. Tijdens de infoavond werd de architecturale waarde van de kerk en de emotionele band met dit gebouw, als centraal punt en verbindende factor voor de Sint-Pieterswijk, sterk benadrukt. Enkele burgers vroegen om extra participatiemomenten in de verdere uitwerking van de toekomst van de Sint-Pieterskerk.

Resultaten van de bevraging bij de bevolking

Na het infomoment werden in totaal 162 formulieren ingeleverd. De bevraging werd ingevuld door een breed scala aan leeftijdsgroepen, variërend van 12-18 jaar tot 79 jaar en ouder. Vooral inwoners uit de buurten Sint-Michiels en Sint-Pieters vulden de formulieren in. Ook het gemiddeld kerkbezoek varieerde sterk onder de deelnemers, ongeveer evenveel regelmatige bezoekers als occasionele bezoekers vulden de enquête in. En daarnaast ook een iets kleinere groep gebruikers die amper tot geen gebruik maakt van de kerken. De maatschappelijke waarde van de kerken kwam duidelijk naar voren, aangezien meer dan de helft van de respondenten de kerken vooral bezoekt voor bijzondere vieringen zoals begrafenissen, huwelijken, eerste communies en vormsels.

Sint-Michielskerk:

Voor deze kerk werd voorgesteld in te zetten op valorisatie, met de eredienst als hoofdprogramma. Maar ook met de mogelijkheid tot occasioneel ander gebruik, mits dit verenigbaar is met het liturgisch gebruik. De meeste bevrageden kunnen zich vinden in valorisatie als bestemming voor de Sint-Michielskerk. Slecht ongeveer 3% van de bevrageden stelt de voorgestelde bestemming in vraag. Ongeveer 75% van de bevrageden heeft bij een valorisatie van de Sint-Michielskerk een voorkeur voor gemeenschapsactiviteiten, zoals het gebruik als tentoonstellingsruimte, concertzaal of repetitieruimte voor het koor... Waarvoor wel goede afspraken dienen gemaakt te worden.

Sint-Pieterskerk:

Voor deze kerk werd gevraagd welke permanente nevenbestemming naast de eredienst de voorkeur geniet en het dichtst bij het ideale scenario van de inwoners ligt. Ongeveer 2% van de gevraagdden stelden een andere toekomstvisie voor. De meeste reacties volgden dus de vooropgestelde toekomstvisie. Zo'n 12 inwoners deelden persoonlijke bedenkingen en suggesties. Gemeenschapsgebruik kwam ook hier als meest geprefereerde optie voorgesteld door zo'n 50% van de gevraagdden, gevolgd door sociale functies en diensten, zoals een polyvalente ruimte door 20% van de bevrageden. Commercieel gebruik, bijvoorbeeld als markthal, haalde eveneens de top drie van voorkeuren met ongeveer 16%. Daarnaast toonden enkele geïnteresseerden belangstelling om de Sint-Pieterskerk structureel te gebruiken voor hun eigen activiteiten of organisaties. Het is hierbij belangrijk op te merken dat meer dan de helft van deze geïnteresseerde inwoners ouder is dan 59 jaar. Zo'n 11 inwoners gaven aan interesse te hebben om mee te stappen in de werking of het beheer van de kerk bij een nevenbestemming. Meer dan de helft is echter ouder dan 69 jaar. Enkele inwoners gaven hun contactgegevens met de wens om betrokken te worden bij vervolgstappen. Deze persoonlijke bedenkingen en geïnteresseerden in beheer zijn relevante input voor het vervolgtraject en dienen verder meegenomen te worden.

Sint-Katharinakerk:

Voor deze kerk werd bij de bevraging voorgesteld deze te behouden als parochiekerk van het dorp Sente, mede vanwege de ligging op de grens met de gemeente Lendeledede en de stad Kortrijk. Zo'n 4% van de bevrageden stelde een andere alternatieve toekomstvisie voor. De meeste bevrageden stellen de voorgestelde toekomstvisie niet in vraag. Er is echter ook ruimte voor occasioneel ander gebruik, zolang dit verenigbaar is met de eredienst. Net als bij de Sint-Pieterskerk kwam uit de bevraging een sterke voorkeur naar voren voor gemeenschapsgebruik en socio-culturele activiteiten, zoals tentoonstellingen, concerten en zangactiviteiten. Hiervoor zullen wel duidelijke afspraken moeten worden gemaakt. De resultaten van de bevraging bevestigen de vooropgestelde visie en tonen aan dat er draagvlak is voor de toekomstige plannen van de kerken.

Denk je mee over de toekomst

van onze kerken?
Hier luidt de klok!

Net als alle Vlaamse steden en gemeenten moet ook Kuurne samen met de kerkgemeenschap nadenken over een kerkenbeleidsplan. Maar hoe zie jij de toekomst van onze drie parochiekerken? Want buiten de erediensten bieden ze misschien ook ruimte voor iets anders. Een tentoonstelling, een hemels plekje voor een kaartavond, een polyvalente zaal ... Of misschien ben je gewoon benieuwd?

We zien je graag op dinsdag 25 juni om 19 uur in de Sint-Pieterskerk, Parkwijk 1 in Kuurne. Dan leggen we uit hoe ver het kerkenbeleidsplan staat en kun jij je toekomstideeën kwijt.

Iedereen welkom op deze bezielende avond!

Affiche infoavond

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Foto's van tijdens de infoavond (26/05/2024)

3.5. Plan van aanpak: Hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

3.5.1. VALORISATIE VAN DE SINT-MICHIELSKERK EN SINT-KATHARINAKERK

De Sint-Michielskerk en Sint-Katharinakerk zullen als parochiekerken blijven functioneren. De focus zal liggen op de valorisatie van deze kerken, met als doel hun waarde voor de gemeenschap te vergroten. Waar mogelijk zullen inspanningen worden genomen om de rol van deze kerken in de lokale gemeenschap te versterken en hun gebruik naast de erediensten te optimaliseren.

3.5.2. TOEKOMSTIGE NEVENBESTEMMING VAN DE SINT-PIETERSKERK

Het is noodzakelijk om na te denken over mogelijke nevenbestemmingen voor de Sint-Pieterskerk. Investerings in de buitenschil, het interieur en de voorzieningen van het gebouw zijn vereist om een duurzame toekomst te waarborgen.

De kerk is in eigendom van de gemeente, maar wordt op vandaag volledig beheerd door de kerkfabriek. Voor de Sint-Pieterskerk is een eerste stap het sluiten van een overeenkomst tussen het lokaal bestuur en de kerkfabriek over de overname van het beheer van het gebouw, met uitzondering van de ruimte voor eredienst. Deze overeenkomst zal aan het begin van de legislatuur 2024-2030 worden afgesloten, waarbij de gemeente als initiatiefnemer optreedt. In de overeenkomst dienen onder andere duidelijke afspraken gemaakt te worden over de verdeling van de verantwoordelijkheden.

Voor de Sint-Pieterskerk moeten we op zoek gaan naar een gepaste nieuwe neveninvulling. De nieuwe invulling dient de maatschappelijke functie van de Sint-Pieterskerk te versterken. Tijdens de participatie werden al eerste ideeën geopperd. Maar om een juiste keuze te maken zal een verder proces nodig zijn met betrokkenheid van geïnteresseerde inwoners, kerkbestuur en beleid. De programma's met het meeste potentieel worden in een haalbaarheidsstudie onderzocht. Hierbij worden enkele randvoorwaarden en aandachtspunten vanuit het kerkenbeleidsplan meegenomen:

- Voorwaarden voor de liturgische ruimte: De liturgische ruimte dient apart toegankelijk te zijn en geschikt voor maximaal 60 à 80 personen voor kleine vieringen. Nieuwe activiteiten moeten worden afgestemd zodat ze niet storend zijn voor de eredienst.
- Participatief traject: De resultaten van de eerdere bevraging en de contactgegevens van geïnteresseerden moeten worden betrokken bij het participatieve traject binnen de haalbaarheidsstudie.
- Energiescan: Voor het behalen van een duurzaam project is een energiescan essentieel. Dit geldt ook voor de andere kerken indien er werkzaamheden aan het gebouw moeten worden uitgevoerd.
- Efficiëntie en kosten: De haalbaarheidsstudie moet rekening houden met efficiëntie en kosten. Financiële berekeningen, beheer en energieaspecten moeten worden meegenomen om tot een haalbaar en realistisch voorstel te komen.
- Noden en afstemming: De noden van de omgeving en de afstemming met het overige patrimonium dienen in kaart te worden gebracht

Om het onderzoek naar een nevenbestemming goed te stroomlijnen is het opportuun dat dit wordt opgevolgd door afvaardiging van zowel de gemeente als de kerk. Dit kan in de vorm van een aparte 'werkgroep Sint-Pieter' voor deze kerk (zie zoals voorgesteld in de actietabel 3.5.3), maar deze taken kunnen even goed opgenomen worden door de 'werkgroep kerken' die alle kerken in de gemeente opvolgt.

3.5.3. ACTIETABEL

Hieronder staan enkele mogelijke te volgen acties opgesomd om na de goedkeuring van het kerkenbeleidsplan stappen te zetten richting de toekomstvisies voor de drie kerken in Kuurne:

ACTIES	KERK?	WAT?	VOOROPGESTELDE TIMING	INITIATIEF?
Wergroep kerken samenbrengen	Alle kerken	Opvolging uitrol kerkenbeleidsplan	Jaarlijks	Gemeente
Wergroep Sint-Pieter samenstellen	Sint-Pieterskerk	Wergroep samenstellen en samenbrengen voor traject rond de nevenbestemming van de Sint-Pieterskerk De werkgroep coördineert, de opmaak van de beheersovereenkomst, het organiseren van participatiesessies, het bespreken van de financiën, het beheer van het kerkgebouw, en het opzetten van haalbaarheidsstudie.	Voor de start van de opmaak van de beheersovereenkomst	Gemeente
Stroomlijnen occasioneel gebruik	Sint-Michielskerk Sint-Katharinkerkerk	<ul style="list-style-type: none"> – Verduidelijken wat wel en niet kan in de kerk – Centrale locatie voor het vinden van de informatie (via gemeentewebsite?) – Gebruiksovereenkomst voor occasioneel gebruik 	2025-2026	Kerkbestuur
Beheersovereenkomst Sint-Pieterskerk	Sint-Pieterskerk	Opmaken van een beheersovereenkomst voor de Sint-Pieterskerk tussen de gemeente en het kerkbestuur	2025-2026	Gemeente / werkgroep Sint-Pieter
Haalbaarheidsstudie	Sint-Pieterskerk	<ul style="list-style-type: none"> – Architecturale scenario's en programmaonderzoek laten uitwerken – Participatie groep / geïnteresseerden betrekken in het traject – Doorrekenen verbouwingswerken 	Opstarten eerste helft legislatuur 2024 - 2030	Wergroep Sint-Pieter
Tijdelijk gebruik (optioneel)	Sint-Pieterskerk	Tijdelijk gebruik voorzien in gedeelde ruimte	Na afronding haalbaarheidsstudie	Wergroep Sint-Pieter
Oproep architect/aannemer	Sint-Pieterskerk	Opdracht in de markt zetten voor architect / aannemer	Na haalbaarheidsstudie	Gemeente
Opmaak overeenkomst gedeeld gebruik	Sint-Pieterskerk	Afspraak vastleggen in een overeenkomst	Na haalbaarheidsstudie of uitvoering van de werken	Gemeente
Patrimoniumstudie	Alle kerken	Ruimte vraag geschikt voor kerken in de gaten houden / opsporen	Doorlopend	Wergroep Kerken

4. Vervolg

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring van de bisschop van Brugge en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elk nieuw legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elk legislatuur worden vernieuwd of herbevestigd.

5. Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *parochiekerk Sint-Michiels* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89860>, (geraadpleegd op 3 mei 2023).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Sint-Pieterskerk* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89906>, (geraadpleegd op 3 mei 2023).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Sint-Katharinakerk* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/89889>, (geraadpleegd op 3 mei 2023).

Agentschap Onroerend Erfgoed. (z.d.). *Opmaak bestemmingsprofiel voor kerken*. Geraadpleegd op mei 2024, van <https://www.onroerenderfgoed.be/opmaak-bestemmingsprofiel-voor-kerken>

CycloMedia Technology B.V. (2024). *Luchtfoto Parochiekerk Sint-Michiel*. Geraadpleegd op 28 november 2024, van <https://www.cyclomedia.com>

CycloMedia Technology B.V. (2024). *Luchtfoto Parochiekerk Sint-Pieter*. Geraadpleegd op 28 november 2024, van <https://www.cyclomedia.com>

CycloMedia Technology B.V. (2024). *Luchtfoto Parochiekerk Sint-Katharina*. Geraadpleegd op 28 november 2024, van <https://www.cyclomedia.com>

Declercq P., & Tuezney H. (29 oktober 2021). *Bouwkundige inspectie Sint-Katharinakerk* [verslag]. Monumentenwacht West-Vlaanderen vzw: Inspectienummer 50585/2021/B.

Henderyckx Aerialphotography. (2013). *Vluchtfoto: Kuurne, Sint-Pieterskerk* [Luchtfoto]. Leiedal.

Hoornaert A. Tuezney H. & Clictteur B. (10 maart 2020). *Bouwkundige inspectie Sint-Michielskerk* [verslag]. Monumentenwacht West-Vlaanderen vzw: Inspectienummer 50214/2020B.

Hoornaert A. & Vlaminck R. (14 september 2023). *Bouwkundige inspectie Sint-Pieterkerk* [verslag]. Monumentenwacht West-Vlaanderen vzw: Inspectienummer 50854/2023/B.

Klokckara J. & Lannoo G. (5 juli 2007). *Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Kuurne*.

Kerk St-Katrien: Grondplan (z.d.)

Nationaal Geografisch Instituut (NGI). *Topografische kaart*. Cartoweb.be, met toelating van het NGI (11/12/2015). Augustus 2018.

Nollet, B., & Co bvba. (2003). *Ontwerp en elektriciteitsplan, Grondplan*.

Ontwerp Sint-Pieterskerk, warme luchtverwarming (1967), Grondplan.

PARCUM vzw: *2023 sjabloon Kerkenbeleidsplan* [online], <https://www.parcum.be/nl/erfgoedadvies/kerkenbeleidsplan-opstellen>, (geraadpleegd op november 2023).

Pastorale Eenheid Emmaüs Kuurne. (2024). *Palmprocessie*. Geraadpleegd op maart 2024, van <https://www.kerknet.be/pastorale-eenheid-emma%C3%BCs-kuurne/evenement/palmprocessie-24-maart-2024>

Pastorale Eenheid Emmaüs Kuurne. (2016). *Sint-Pieterskerk*. Geraadpleegd op mei 2023, van <https://www.kerknet.be/pastorale-eenheid-emma%C3%BCs-kuurne/artikel/sint-pieterskerk>.

Van Houdenrove, F., & Van Wezemael, L. (1996). *De geschiedenis van de Kuurnse St.-Pietersparochie*

